Redacció i Administració: Passeig de Gràcia, 32. — Telèfon 1491-A
Tallers d'Impremta: Barbejà, núms. 11 i 13.—Telèfon 1916-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
EDICIÓ DIARIA

Barcelona	2	Pta. mes
Península Ibèrica .	7'50	" trimestre
América llatina . .	8'50	" "
Altres països. . .	25	" "

LA PUBLICITAT

ANY XLV—NUM. 15,560—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIUMENGE, 11 DE NOVEMBRE 1923

LA PROPAGANDA DE LA LITERATURA

La premsa madrilenya, secundada per una gran part de la premsa provinciana espanyola, ha parlat aquests dies llargament, en termes encomiàsics, del darrer llibre d'En Martínez Ruiz, "El chirrión de los políticos". Periòdics i escriptors de les més diverses tendències polítiques i estètiques han coïncidit a lloar l'obra d'Azorín". Grans títols a dues columnes i en negres titulars, frases ponderatives, alts adjectius, retrats de l'autor...

Es podria creure en una propaganda editorial extensa i ben pagada. Però no interpreten així el cor d'elogis que en les darreres setmanes s'ha alçat al voltant de "El chirrión de los políticos". Amb motiu de publicar-se obres d'altres autors, hem pogut notar l'avinença espontània en una propaganda que al primer cop d'ulls podria semblar purament literària o vulgarment industrial.

No hi ha solament aspectes estètics i editorials en la propaganda que es fa de les obres dels més llegits i considerats escriptors de llengua espanyola. Els que pregonen la fama dels llibres totjust sortits a l'aparador de les llibreries realizen, potser sense adonar-se'n del tot, una obra de propaganda lingüística i de propaganda política, en el més ample sentit de la paraula. Els castellans senten que una de les columnes de llur personalitat és la llengua i per tant els llibres que en aquesta llengua s'escriuen. La fama i la difusió d'una obra castellana de literatura o de teatre contribueix poderosament a sostenir i a exalçar el prestigi de Castella i d'Espanya entre els propis i entre els estranys.

Aquest afany propagandista que, per instint més que per reflexió, tenen els castellans, hauria d'ésser imitat, en la seva essència, ja que no en totes les seves formes, pels catalans. Perquè nosaltres som d'aquells als quals [illegible] i l'amor per les coses catalanes no fan caure en la negació de les qualitats i de les valors d'altri. I en allò que pertoca al sosteniment de les columnes de la pròpia personalitat i a l'afecte a la pròpia llengua i a la pròpia literatura, la gent de Catalunya té molt per apendre de la gent de Castella. L'èxit d'una obra a l'escenari o a la llibreria és un èxit per a l'idioma en què està escrita i per al poble que parla aquest idioma.

La mediocritat d'algunes de les obres clamorosament lloades i propagades no és un destorb per a aquesta utilització de caràcter polític. El darrer llibre de "Azorín", per exemple, no arriba quasi mai a passar d'un nivell mediocre. Es una de les obres més fluixes, més desmaiades, del seu illustre autor. Literàriament, conté nombrosíssims paràgrafs redactats en una prosa lenta, allargassada, freda i trista com les gasetilles. I per donar-hi algun interès, l'escriptor, que coneix per una vella pràctica l'art literari, va omplint amb petites ironies i amb trucs d'estil, la marcadíssima penúria ideològica i imaginativa del fons. Gràcies a aquesta habilitat, Martínez Ruiz escriu una fantasia moral, una escena de polítics o la descripció d'un Consell de Ministres, deixatant en moltes pàgines mitja dotzena d'ironies i d'observacions superficials.

Seduïts per la propaganda madrilenya, molts peninsulars, inclús un cert nombre de catalans, hauran contribuït a les apoteosis periòdiques de la llengua i de la literatura castellana. De les glòries i dels profits d'aquestes, no en sentim enveja. Però trobem que l'entusiasme i l'admiració que per la llengua i les obres dels altres manifesten aquests catalans, tindria una aplicació més justa i més necessària en el culte a la llengua pròpia i a la literatura nostrada, prou bella l'una i prou rica l'altra per poder servir de nodriment espiritual a aquells qui ara, malavesats per un ensenyament exòtic i enganyats per la moda o per la propaganda, només troben saboroses i substancioses les obres castellanes.

LES VINENTS ELECCIONS GENERALS A LA GRAN BRETANYA

Les eleccions generals són cada vegada més probables, per no dir més certes. Només hi ha dubte sobre la data en la qual se celebraran, per bé que és creença general que seran a darreries de gener. Els conservadors convençuts estan força disposats a precipitar les coses. L'atur, que augmenta cada setmana que passa; les declaracions de Baldwin, la presència a Londres dels "Primers" dels Dominis i l'onada de patriotisme imperialista que ha desvetllat la divisió que tendeix a desaparèixer, del fet de la mateixa crisi que existeix entre els liberals, les declaracions socialistes de Ramsay Macdonald, líder oficial de l'oposició, el qual promet als electors l'impost sobre el capital, la nacionalització i el socialisme integral, promesa que per a tanta de gent és una amenaça, fot això encoratja els conservadors a desitjar les eleccions generals, molt pròximes, abans que els dos fragments liberals s'hagin soldat i que l'efecte de les declaracions de Macdonald hagi desaparegut.

Però hi ha la dificultat que hom no pot improvisar una tarifa o un règim fiscal nou. Això demana temps, reflexió i consultes entre el govern i les grans organitzacions financieres, comercials i industrials. Cal, abans, haver-se aconsellat amb els representants dels grossos interessos econòmics del país, perquè el Govern pugui presentar als electors un programa complet de reforma econòmica i fiscal.

Car és probable que hom farà les eleccions generals a base de la qüestió fiscal, i ni el Govern, ni les oposicions no tenen intenció de carregar-hi qüestions polítiques.

ELS RECORDS DE VELOCITAT AVIATORIA PROHIBITS A AMERICA

L'autoritat de l'aviació militar americana ha prohibit fins a nova ordre tota nova temptativa de batre el record de velocitat establert el dimarts d'aquesta setmana pel tinent Williams, per tal com els tècnics han declarat que s'és atesa la velocitat màxima possible sense grandíssim risc per a la vida de l'aviador.

LA SITUACIÓ A EUROPA

El fracàs del cop d'Estat a Baviera ha acabat encara d'una manera més curiosa. Hitler ha pogut fugir, i s'ha refugiat prop de la frontera austríaca, on es diu que recluta ja nous partidaris. Ludendorf, que fou agafat, ha estat alliberat novament, mitjançant una promesa escrita de no embollicar-se més, i von Kahr, rebifant-se després del perill passat, ha llançat una valenta proclama dissolent el nacionalisme, i retirant les seves anteriors declaracions perquè les féu sota l'amenassa dels revòlvers. Amb tot, es forma procés a Ludendorf.

L'ex-Kronprinz, descomptant, segurament, el triomf dels seus, s'ha decidit finalment i ha entrat a Alemanya, amb un passaport en regla, signat pel general Ludendorf, i actualment es dirigeix a Oels (Alta Silèsia).

El Govern alemany refusa autoritzar el control militar interaliat, a causa, diu, de l'especial situació política de l'Imperi.

Sembla que els Estats Units no es negarien a participar a una nova Conferència interaliada organitzada sobre noves bases.

Full de dietari

ASTRONOMIA I PERIODISME

He llegit a "Le Journal" un article de Charles Nordmann, comentant una hipòtesi fa poc llançada pel professor Eddington.

Aquest professor, havent-se adonat que el volum de la lluna s'ajusta, si fa no fa, al buit que representa l'oceà Pacífic, ha dit: "Vols-t'hi jugar que aquesta immensa mar no és altra cosa que el forat que ha deixat un tros de terra en engegar-se vers els espais siderals? Vols-t'hi jugar que aquest tros de terra emancipat i autònom no és altra cosa que la lluna que fa cantar el poetes i somniar les donzelles?"

Aquesta és la hipòtesi. Hipòtesi audaç, però no absurda, ens diu el senyor Nordmann amb aportació de dades i opinions respectables.

El nostre amic Josep Pla, si arriba a assabentar-se d'aquesta hipòtesi, podrà fer una nova tombarella sobre l'astronomia i els astrònoms. Qui pot constatar la hipòtesi del professor Eddington? Es que Déu, per fer-lo quedar bé, confirmarà la seva teoria amb una revelació meravellosa i aclaparadora? O potser la lluna tindrà la bondat, per uns moments, de tornar-se a entaforar en l'enorme concavitat oceànica i amb el sobreeiximent de les aigües convèncer la humanitat incrèdula?

Probablement, les afirmacions del professor Eddington seran hipotètiques per tota l'eternitat. Els homes estem condemnats a viure entre suposicions innombrables. El desig de la certitud, la fretura de substituir-la per fantasies versemblants, són precisament els nostres títols de reialesa.

Podem abdicar? Ah, no! Què diantre hem de poder abdicar! Baldament reculéssim milions de segles, baldament tornéssim a la jungla primitiva, no ens estalviaríem pas la presència d'uns homes dedicats a la contemplació dels astres, a la recordança de les fetes passades o a la divagació lírica més incontrolable.

Adhuc el ximpanzé antecessor, qui pot assegurar-nos que no cova una dèria astronòmica quan es gronxa de cara els estels en la branca més alta d'un sicomor?

Es inútil, doncs, que combatem contra els astrònoms—o contra els prehistoriadors—amb un anhel d'exterminí. En la sang del senyor Canons menys imaginatiu hi ha el llevat de qui sap quants professors, de qui sap quants astrònoms... i de qui sap quants periodistes!

No podem pretendre—em sembla—que el periodisme sigui una ciència més seriosa i controlable que l'Astronomia. L'Astronomia, al cap d'avall, anuncia l'hora d'un eclipsi i l'eclipsi s'esdevé en el mateix cinquè de segon en què era anunciat. En canvi, nosaltres anunciem un esdeveniment polític o social amb una vaguetat de mesos o d'anys i tot sovint, confessem-ho, els fets ens deixen amb un pam de nas.

Carles Soldevila

CENT MIL HOMES EN LLUITA CONTRA 40 MILIONS DE RATES

Anglaterra gaudeix d'un ministeri d'Agricultura que dóna gust. Ve't aquí que, segons unes curioses estadístiques fetes recentment, Anglaterra posseeix 40 milions de rates. Tanmateix és un cens respectable. Però les rates angleses, que abans d'ésser objecte d'aquest cens original estaven relativament tranquiles, d'ençà de l'estadística esmentada tenen motius per alarmar-se de debò.

Un exèrcit de cent mil homes, armats de paranys, mata-rates i diversos productes destructors, han començat, sota la direcció de funcionaris del ministeri d'Agricultura, una sensacional ofensiva contra aquests animalets rosegadors.

La bèllica croada contra les pobres rates angleses no podrà acabar fins que siguin destruïdes totalment, ja que ocasionen al país, anualment, perjudicis per valor d'alguns miliars de lliures esterlines.

EL GENERAL DEGOUTTE NO TEM EL FOC

Eren els primers dies de l'ocupació de la Ruhr. El general Dégoutte s'estatjava a casa d'una família distingida per la seva francofilia. El temps era fred. L'estufa del menjador era encesa i escalfava terriblement les espatlles del general, el qual no poguent aguantar més, demanà cerimoniosament de canviar de lloc. Un general francès, l'increpà la mestressa de la casa, no ha de témer el foc. El general Dégoutte, sense immutar-se, respongué: Es precisament per demostrar-vos que no em fa por que desitjo no donar-li les espatlles!

UN DICCIONARI PERFUMAT

No es tracta en aquest cas d'un llibre perfumat materialment, com els calendaris de butxaca que regalen certes botigues de drogues, i certes guanteries acreditades. Aquí l'adjectiu perfumat s'utilitza prenent aquelles llibertats literàries que Horaci concedí "pictoribus adquo poetles". Si Homer digué "alades" a les paraules, nosaltres les podem suposar "perfumades" i podem suposar un conjunt de paraules perfumades, composant un diccionari perfumat.

El perfum és una cosa evocadora de la presència d'una altra; amb els ulls tancats, aspirant només amb el nas ens podem donar compte de la presència d'una rosa o d'un gessamí. Hi ha paraules, doncs, que tenen el do de produir-nos una sensació tan forta com el perfum, solament comparable al perfum, i no a un perfum de rosa o a un perfum industrial, sinó al perfum de tota una muntanya o a "l'olor d'aigua salada" que en Maragall sabia trobar en els rems.

A més a més, quan aquestes paraules perfumades estan ordenades en un diccionari d'una manera graciosa i vivent, amb unes notes inapreciables que encara fan més viu i més precióis el perfum de les paraules, aquest diccionari és tot ell un pom de flors de mil colors i de mil perfums; és un llibre més interessant, més apassionant que les narracions que s'han concebut i s'han resolt encertades. I quan les paraules d'aquest diccionari són les paraules de la vostra pròpia llengua, [illegible] no cal dir que aquest perfum té la gràcia de les coses més internes, i us apassiona més que cap altra cosa damunt d'aquest món de misèria.

I em direu: quin és aquest diccionari perfumat? I jo contesto: Es el "Diccionari Aguiló": els materials lexicogràfics aplegats per En Marian Aguiló i Fuster, que va publicant l'Institut d'Estudis Catalans.

Algú pensarà: a què ve ara aquesta publicació? Ja fa anys que es coneguda de la gent, algunes persones autoritzades n'han parlat, treballen en la seva ordenació els millors filòlegs de la nostra terra; no és un tema nou, no és un tema d'actualitat. El que pensi això s'equivoca de mig a mig. Que es posi tothom la mà a la conciència i vegi que avui dia, com sempre, i avui dia més que mai, el tema més viu, el tema de més actualitat i de més interès per a tots nosaltres és el tema de la nostra llengua.

Jo no soc filòleg, ni conec la ciència del llenguatge; així és que no penso parlar del "Diccionari Aguiló" com un filòleg, sinó simplement com un "enamorat".

Tots els que escriuen a Catalunya, en vers i en prosa, i han fullejat el "Diccionari Aguiló", hauran de confessar que avui dia és el document més important, l'autoritat més important, en tots els conflictes de llenguatge. Jo m'atreviria a dir alguna cosa més: que avui dia a Catalunya tota persona que s'estimi, i es dediqui al conreu de les lletres, no pot prescindir d'unes quantes hores de conversa íntima amb el "Diccionari Aguiló"; no pot prescindir de sentir-se atret per la força d'aquelles pàgines precioses, no pot deixar d'estimar-lo amb tota l'ànima.

La idea d'En Marian Aguiló i Fuster, de convertir-se en un moment romàntic d'improvisació, en un apòstol una mica auster de la llengua, en un caçador de paraules, però no un caçador fred a la manera germànica, sinó un caçador tremolant d'emoció, en apuntar en la seva llibreta la paraula nova, com aquell que troba un ocell meravellós, i l'agafa de viu en viu. La idea d'En Marian Aguiló, i la voluntat d'En Marian Aguiló apilant paperetes i paperetes, i escorcollant manuscrits i velles edicions, rodant pobles i poblets, i posant-se en contacte amb la llengua viva, són solament comparables a la idea i la voluntat d'aquell altre gran home del nostre vuitcents, aquell cacador de cancons que es deia Manuel Milà i Fontanals.

En un temps [illegible] quan tot just brotava aquell arbrissó tendre que després va ésser el Roure més gran de la nostra poesia, En Marian Aguiló va posar la primera pedra al monument del llenguatge, i fou una primera pedra com tot un monument, perquè després de l'obra de l'Aguiló, s'ha estudiat molta filologia romànica, s'ha anat a Alemanya, s'han llogat professors de fama mundial, s'han muntat instituts i laboratoris, però no ha sortit ningú que pogués presentar una obra tan sòlida, tan policromada i tan perfumada, com aquelles paperetes, que amb paciència benedictina anava recollint aquell poeta i aquell sant home mallorquí.

Es cert que després ha vingut el treball de depuració d'aquella gran obra, que la labor dels nostres filòlegs és meritíssima, però el "Diccionari Aguiló" s'aguanta amb tota la gràcia original del seu inventor; l'esforç d'En Marian Aguiló és encara una flama que no s'apaga.

I la gràcia especialíssima d'aquest diccionari consisteix en allò que hi posà l'ànima de poeta d'En Marian Aguiló, aquelles notes, aquells aclariments, aquells textos originals que són citats per avalorar les paraules. En aquest llibre, tots els mots de la nostra llengua agafen un relleu especialíssim, tant els mots arcaics, com les paraules locals, la manera com als diferentes indrets de Catalunya s'anomenen les eines de l'art del pagès, tot allò de la vida familiar i del canvi de les estacions i del prosperar dels boscos i els conreus, i els treballs de la mar, és apuntat al "Diccionari Aguiló" i fixat amb una cua de paraules explicatives, que precisen les comarques i els pobles, que separen el text antic de l'expressió vivent.

El mateix diccionari amb les paraules netes i pelades, tindrà un gran valor, però semblaria una cosa una miga morta; seria una admirable obra científica, un monument lexicogràfic de primera, però tal com el va dur a terme En Marian Aguiló, a més a més d'aquest valor científic té el valor d'una gran obra d'art.

I perquè té aquest valor d'obra d'art, aquest valor emotiu, fa que quan un se'l troba entre els dits no el senti com una cosa freda, sinó que es va encomanant als dits la tebior d'aquelles pàgines, una tebior que puja de graus i va dels dits al cor. Aleshores us li agafa la "passió del diccionari", que no és altra cosa que la passió de la llengua. Per a molta gent un diccionari fa l'efecte d'un gran "cementiri lingüístic"; seran pocs els que tinguin tirada a agafar un diccionari en lloc d'una novella d'aventures.

Si heu fet amistat amb el "Diccionari Aguiló", aquest efecte de "cementiri" desaparèix; sentireu un gust especial, una mena de delectació estranya; llegint poc a poquet les pàgines, procurant retenir a la memòria algunes paraules més perfumades que les altres, algunes paraules que us sonen a l'orella amb aquell to suggestiu de la novetat, fareu grans "descobriments".

I això és perquè encara que no us en adoneu, dintre de vosaltres hi ha un amor fortíssim, un interès fortíssim, per la "vostra pròpia llengua". I En Marian Aguiló va tenir la gràcia de confegir un diccionari, d'una manera tan agradosa, que aquest amor a la llengua ja us el fa sentir a la primera plana.

Tot català que hagi pensat en el do celestial que tenim de poder parlar i escriure un idioma propi, un idioma que de vegades és una arma i una bandera de passió, ha de llegir i rellegir aquest diccionari admirable. No sols els que es dediquen al conreu de les lletres, que aquests tenen l'obligació ineludible d'estudiar-lo a fons, sinó tots els catalans poden sentir un "goig pur" amb la lectura del "Diccionari Aguiló".

No hi veureu enlloc el "cementiri de paraules", sinó un verger vast, amb cruïlles i caminets i recons i gloriets insospitades, amb cançons que no s'acaben mai, i al fons del fons del verger, hi trobareu tota encesa, tota palpitant, l'ànima invulnerable de la nostra terra: la llengua.

Josep Maria de Sagarra

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA MILITAR

DIVAGACIONS

DE LA NOSTRA FAUNA ESPIRITUAL

Que el nom "esquirol", en el seu concepte social, hagi nascut a Catalunya, estenent-se per imitació a d'altres terres, no gosarà ningú de dir que sigui cosa fortuïta. Apressemnos a consignar que el simpàtic rosegador, comparat pejorativament per Iriarte amb el cavall (les comparacions sempre són odioses), no té pas cap culpa de l'abús que els catalans hem fet del seu nom.

Per un etimologista d'aquells que recerquen la "filosofia del llenguatge", seria cosa planera de trobar sobradament justificada la metàfora. La incansable activitat de l'esquirol bé pot fer-nos pensar en la d'aquells homes que treballen quan vaguen el altres. Malauradament, també aquesta vegala la història surt a camí de la filosofia. No cal pas demanar com ha pogut ésser, allò que ja sabem com ha estat. En un moment de vaga, els obrers de la casa Esquirol no plegaren: d'aquí la frase "els esquirols treballen, els esquirols han rebentat la vaga". D'aquí ja, després, la paraula "esquirol" com a sinònima de rebenta-vagues, d'obrer que treballa contradient els acords d'una organització obrera, d'obrer que treballa d'un ofici que està en vaga i que sovint no és de l'ofici.

Encara que el nom no s'apliqui fora del camp societari, en tots els altres ordres abunden a la nostra terra els esquirols. I fins hi ha esquirols superlatius, segona potència d'esquirols, que no sols treballen quan els altres fan vaga, sinó que els fan fer vaga treient-los el treball. Un romanista romàntic va escriure fa anys en un collega local: "Todos llevamos en el fondo de nuestra alma un sauce". Bé sembla que podríem afegir que els catalans, a les branques d'aquest desmai, hi duem encalabrinat un esquirol.

El gènere esquirol, però, té moltes d'espècies, que poden classificar-se en dos subgèneres: aficionats i intrusistes.

El subgènere "aficionat" és el de les espècies que treballen a la llum del dia, que diríem, moralment parlant, tot i que de fet molt sovint llur treball sigui nocturn. Vull dir que treballen obertament, emparats per la llei, fins quan no hi ha garanties, perquè llur activitat no inspira recels de cap mena, "no fan mal a ningú", diu la gent. L'espècie més visible d'aquest subgènere és la que li dóna nom, la dels que fan d'actor sense ésser-ne. No alludeixo els que es passen la miserable vida fingin el que no són, els hipòcrites, parlo només dels que formen el nombre, tan gran, de collies fixes o eventuals d'aficionats dramàtics, en aquest país on tan escasses companyies de professionals tenim. L'aficionat, però, actua en un camp molt més ample que l'escenari d'un cercle o el saló d'un senyoràs. L'aficionat ho envaeix tot, a Catalunya, tant, que al professional gairebé li fa vergonya de semblar professional, i fins les coses més tècniques, on no podem dubtar la seva mà, semblen obra d'aficionats, com el sol dels nostres carrers en forma de witching waves i les façanes de l'"ansanxa" imitant mones de Pasqua.

Només en un camp, allà on tothom hauria d'ésser aficionat, amateur, perquè a tothom interessa de cultivar-lo i d'altra banda no pot omplir la capacitat espiritual de cap home, en el camp de l'esport, només en ell, l'amateur esdevé professional, oh paradoxa!

El subgènere "intrusista" és el d'aquelles espècies d'esquirols que treballen a l'ombra, és a dir, amagant-se sota l'etiqueta d'una professió diferent de la que exerceixen, perquè, de nom, si no de fet, són perseguits per la llei. De més a més, embolcallar-se d'aire misteriós, tancar les portes amb pany i clau, ajustar les finestres, encendre el llum i parlar baix, dóna molt de prestigi, perquè els ulls del vulgus, més que el sol, una candela els enlluerna. Els tipus característics d'aquest subgènere d'esquirols són el curander i la sonàmbula, destres mitjancers dels Poders Ignots, que per cinc pessetes us fan el miracle que el vostre cos o el vostre cor fretura. (Baratet!)

La fe del poble en l'esquirol és tan massissa com una obra d'En Falqués. Recordeu aquella història exemplar i verídica? Per denúncies de professionals, un curander fou detingut, i quan anaven a processar-lo per exercici ilegal de la medicina, l'home exhibí la seva documentació: era metge. El que hi ha que mentre s'anomenava doctor X... no tenia cap client i es moria de gana; quan va treure, però, la seva placa de la porta i començant d'escampar per les porteries del barri unes misterioses targes, va arribar a la tenda i a l'adreguer i a la pentinadora el rumor d'un vei molt savi, deixeble d'un pastor d'aquells que tenen la creu al paladar. Llavors el metge disfressat de curander (intrús dins l'intrusisme) va anar liquidant els mesos amb creixent superàvit.

Una mena de natural tendència a fer d'esquirol explica molts de fets de la nostra vida pública i privada. Heu vist mai cap altre país on els menatges illegals no siguin transitoris, sinó que visquin anys, anys i més anys en perfecta harmonia, amb absoluta fidelitat? Tothom es pensa que són matrimoni, i gairebé ho són: un matrimoni esquirol.

Passant a un altre ordre de fets, ara veiem demostrada la mateixa tendència en l'administració ciutadana. Molts que s'havien negat sempre a anar a la gestió dels càrrecs públics empesos pel sufragi — llurs obligacions els absorbeixen tot el dia, la casa i el negoci no els deixen ni una hora lliure de treballar pel comú—, avui els uns, duts als Ajuntaments per la sort dictada, exerceixen gelosos el càrrec, i d'altres esperen amb certa ilusió que un procedimment semblant els meni a d'altres corporacions. (I la casa i el negoci...? Bé, gràcies.)

Així com Venècia és la ciutat dels coloms, record de l'antic culte a Venus, i el Municipi de Sant Marc, pròvid, fins en aquests temps d'economies, manté tots els que volen establir-s'hi; igual que Berna cura amorosa dels seus óssos, els té confortablement installats i fa una gran despesa de pastanagues, per tal que els llueixi el pel, potser caldria que nosaltres ens decidíssim a adoptar l'esquirol com a animal heràldic. La majestuosa cua girada cap amunt, fins arribar-li al cap, dretes les orelles amb els fins pinzellets a la punta, el "Sciurus vulgaris", de Linneu, rampant en camp de color de carbassa faria un bell quater per a un escut.

Havíem quedat que la nostra filosofia és la de l'home que treballa i que juga. Motiu de més que el nostre totem sigui l'esquirol, l'animal que treballa i que juga. Fem un immens gabial a la Plaça de les Glòries, posem-hi per milers el nostre animal heràldic—això fa molt europeu — i ensems, homes pràctics que som, transmetem per corretges sens fi el moviment de rotació que amb el joc-treball incessant imprimeixin al corró central, que tota bona gàbia d'esquirols ha de tenir; transformem aquesta energia, i la ciutat tindrà el seu propi fluid elèctric, produït en una forma que no serà ben bé cooperativa, però que pot semblar-ho.

L. Nicolau d'Olwer

UNA SETMANA DE PERSECUCIO CONTRA ELS BANDITS RUSSOS

Moscou, 10. — A causa dels actes de bandidatge continua que ocorren a Moscou, s'ha organitzat la setmana de persecució, durant la qual la població ve obligada a col·laborar amb la policia en la persecució dels bandits.—Radio.

EL CONFLICTE FRANCÈS-SUÍS :: ESTABLIMENT DEL CORDO DUANER ENTRE L'ALTA SABOIA I EL PAIS DE GEX

París, 10. — Avui ha estat establert el cordó duaner a la línia de la frontera política d'Alta Saboia i país de Gex. — Radio.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 10 DE NOVEMBRE DE 1923

BORSA MATI

	Obra	Alt	Baix	Tanc
Nord	61'2	61 [illegible]	[illegible]	61'
Alacant.	59'70	59'70	59'5[illegible]	59 70
Andalus.	50'[illegible]			50'30
Orense.	14' [illegible]			14'7
Colonial.	63'25	63'75	6 '25	63' 5
Plata	41'			4.'
G. Metrop.				
P. C. Metrop.				

BORSI NIT

	Obra	Alt	Baix	Tanc
---	---	---	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9'75	60 80	60'75	60'6'
	59 45	59'60	59 5	[illegible]
	59 [illegible]			59'60
	121'	121'	120'50	[illegible]
	119'50			119 50

DIVISES ESTRANGERES

Francs.	42 56
Suissos.	184 05
Belgues.	37 10
Lires.	33'54
Lliures.	29'55
Dòlars	7'67
Marcs	
Corones.	

BORSA DE MADRID

	Com.	fines	Prop.
Interiors	[illegible]'25		
Amortizable 4 %			
Amortizable 5 %	89'		
Exterior 4 %	83'60		
Banc d'Espanya.	5 7'		
Banc Esp. de Crèdit	132'		
Canc Esp. Rio Plata			
Tabacs			
Sucres P.	83'		
Sucres ord.			
Cèdules	90'75		
Nords	303'		
Alacant.			
Francs	47'80		
Lliures.	33'5.		

BORSA DE PARIS

Londres	[illegible]
Bèlgica	30'40
Espanya	232'75
Holanda	6 8'
Itàlia	7 '80
Nova York	17'65
Portugal.	
Suècia	
Suïssa	314'50
Argentina	
Brasil	
Grècia	
Noruega	270'
Dinamarca	307'
Berlin	
Viena	
Praga	51'40

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons.	139'
" " Isabel	139'
" " unses	135'
" " petites.	136'50
" " francès.	135'
" " lliures.	35'
" " dòllars.	7'50

SUCRES

Nova York	Tanca 9 novbre.
Desembre.	2'34
Març	4.'
Maig	430'
Juliol	43.'

CAFES

Nova York	Tanca 9 novbre.
Disponible.	11 1/16
Desembre.	907
Març	929'
Maig	[illegible]
Juliol	960'
Setembre	750'
Octubre	74.'

BORSA TARDA

	Obra	Alt	Baix	Tanc
[illegible]rd.	60 90	61 15	60 60	60 90
[illegible]acants	59'50	59 80	[illegible]	59 60
[illegible]ense.	4'75			14'7
[illegible]onials	63 75	64'50	6 '75	64 35
[illegible]etrop.	121 50			1 1'50
[illegible] C. Metrop.	119'	120'	118	12.'
[illegible]es	41			41

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines			
Exterior		Argentina	3000
França	7840	Montevideo	3900
Nova York	43825	Xile	3880
Espanya	3353	Berlin	11,,500
Suïssa	2191	Copenhague	
Holanda	11547	Yokohama	
Itàlia	10037	Bèlgica	9070
Suècia	6715	Noruega	30725
Portugal	209		

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del dia 10 de novembre de 1923

NOVA YORK	Disp.	Dnbre.	Gener	Març	Maig	Juliol	Octu.
Tanca anterior	32'50		22'30	32'60	32'50	32'25	27 20
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							
LIVERPOOL							
Tanca anterior							
Obertura			18 55	18 45	18 27	17 88	15'30
Segon telegrama			18'71	18 61	18 42	18'04	15'40
Tanca							
Nova Orleans							
Tanca anterior	33'		3.'30	32'4			
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

LA BORSA, SETMANA PER SETMANA

Aquesta setmana a Borsa hi ha hagut una fortíssima baixa d'algunes obligacions industrials, dels grups de les d'electricitat, precisament.

Les Cooperatives de Fluid Elèctric, del 6 per 100 baixen a 45; les Productores de Forces Motrius, del 7 a 79'50; les mateixes del 6, antigues, amb impostos, a 69; les noves així mateix del 6, lliures d'impostos, a 73, i les Mallorquines d'Electricitat, a 54.

Aquesta inclinació, que tan de bó es redreci, a la fossa on jauen les accions del Banc de Terrasa a 5, les del Banc del Barcelona a 6, la Barcelonesa de Navegació del 6 a 22, les obligacions del 7 dels Tallers Hereter a 30; el nauframent de les Cases Barates del 6 a 66'50; del Ritz del 7 a 80 i del mateix Ritz del 6 a 60; la desfeta absoluta d'alguna altra empresa i el silenci de fracàs que plana davant l'emissió reixent dels Bons d'Enginyeria i Construccions, malgrat l'aval d'una entitat de crèdit, ha portat a un estat general de pesadesa totes les obligacions industrials, el rotllo de les quals durant la setmana ha fet l'àstima.

Moltes d'elles, però, s'han salvat de notable baixa de tipus, per la seva solidesa i pel padrinatge no negat de cases de Borsa, però això no ha bastat a una sessió per aclarir l'ombra que ha [illegible] damunt del rotllo.

[illegible] menys perjudicades han estat les [illegible] del Nord d'Alacant. Les del Nord de 6, insistentment assenyalades pel nostre optimisme, han estat les [illegible] que s'han apuntat a llur favor, [illegible] amb 103.15 a 104 per a [illegible] i a 103.25.

Creiem que tota l'escala que vèiem davant d'aquest valor ja ha estat pujada. [illegible] l'imminent cupó semestral de 15 de novembre restaran als voltants de la par, que és el que [illegible] des fa dos anys i mig [illegible] setmanes enrera.

[illegible] malestar que havem descrit en les cotitzacions industrials és [illegible] ruïn de clientela de les èpoques [illegible] de folla prosperitat.

Per paradoxal que sembli, costa més d'administrar-se en les èpoques pròsperes que [illegible] les estretes. Les pròsperes [illegible], enorgullitxen o caricaturitzen; [illegible] estretes sueldonen treball, esforç [illegible] conseller moderació i estalvi.

Dels anys enrera — en èpoques si no estretes, normals — no eren possibles naufragis [illegible] aigües tèrboles com els del Banc de Terrasa i el Banc de Barcelona; ni era concebible cridar amb facilitat a emissions de societats o empreses [illegible] no fossin ben arrelades o no an[illegible] ben d'acord amb la pulsació comer[illegible] o industrial de Catalunya o d'Es[illegible]

Ca[illegible] ra més que mai, quan la irrefle[illegible] o l'atolondrament ha fet una xarx[illegible] interessos creats, convidar-se a si[illegible] si a la meditació i la cautela qu[illegible] va tenir a temps, i no deixar-[illegible] expressionar pel to bursàtil que tan [illegible]lment pren un to general; gradua[illegible] els motius que li pugui haver per [illegible] depressions dels valors determin[illegible] perquè el pànic no conduïxi a ruin[illegible] a la pròpia ruina i, sobretot, dist[illegible]gir, per a no involucrar injustament uns valors amb altres que estiguin nets de culpa.

No hem de dir res més.

L'únic consol i dignitat que es pot treure d'un fracàs públic es tornar a vestir el seny racial, en ma a hora trastornat per diners del diable, amb les robes de la severitat.

Els deutes de l'Estat, durant la setmana no han estat pas lliures de pecadesa: d'un quart a mig enter, segons les sèries, baixa l'Interior, i vora un enter en els títols grossos l'Exterior recula.

Defensa els mateixos canvis de dissabte passat l'Amortizable, com és lògic pel cupó que en escriure, si Déu vol, el pròxim article nostre ja estarà tallat, i pugen uns cèntims les espantades obligacions del Tresor; part d'aquesta petita reacció és deguda a's cupons que caminen i als quals durant moltes setmanes es feien insensibles i part pel bon resultat, que en el darrer article argumentàvem ja com i per què l'esperàvem, del canvi de títols i la subscripció en metàl·lic de dilluns. Ha estat, però, més que una satisfacció esporàdica i viva una satisfacció d'interessos creats.

El fi de mes, des de les últimes sessions ha millorat.

Tanquen aquesta tarda al Mercat Lliure els Nords a 60.80; els Alacants a 59.50; els Andalusos a 50; els Metropolitans a 120.50, i els Metropolitans Transversals a 119.50. Aquests darrers es cotitzen ja amb desembors complert.

En dir que el fi de mes ha millorat ens referim a les accions de carrils.

Aquest matí havem llegit la R. O. que crea l'oficina annexa al Consell ferroviari, de la qual R. O. n'arribaren ahir notícies a Borsa que motivaren un nou impuls a la puja iniciada.

No sabem preveure el resultat pràctic que pugui tenir ni les conclusions que en el termini de vint dies es disposa que es formulin, però la nostra sinceritat ens dòna la satisfacció de poder dir que veiem en la R. O. de referència, ultra el bon desig d'una solució en tal afer inajornable, un nervi d'equitat i una revelació que hi remoreja com un riu invisible, de què hi ha coneixement de la qüestió, estudi, tecnicisme necessari, en una paraula,

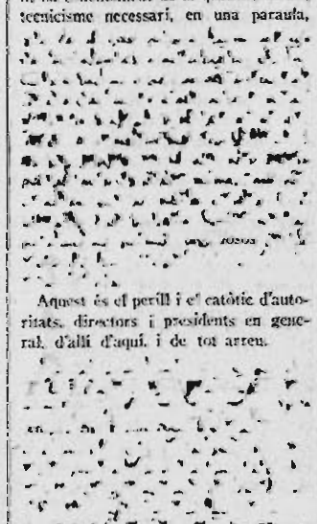

Aquest és el perill i el catòtic d'autoritats, directors i presidents en general, d'allí d'aquí, i de tot arreu.

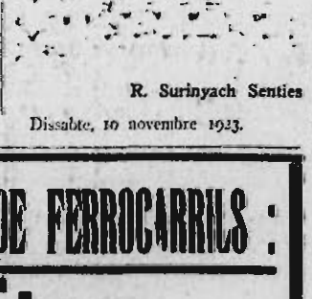

R. Surinyach Senties

Dissabte, 10 novembre 1923.

Anuncis Oficials

COMPANYIA HISPANO AMERICANA D'ELECTRICITAT

Es convoca els senyors accionistes a la junta general extraordinària que se celebrarà el dia 1 de desembre de 1923, al domicili social de la Companyia —Avinguda del Comte de Peñalver, 24, segon, Madrid—, a dos quarts de dotze del matí, per a deliberar i acordar sobre la modificació dels articles quatre, sis, onze, disset i vint-i-nou dels estatuts de la Companyia, i autorització al Consell en relació amb el pagament de dividends.

Als efectes previstos en l'article 17 dels Estatuts, es convoca a una junta especial de les accions "A", per a les dotze, i a una junta especial de les accions "B", per a dos quarts d'una del mateix dia 1 de desembre de 1923, al domicili social de la Companyia.

Als efectes de l'article 12 dels Estatuts, queden designats els següents Bancs, en els quals els senyors accionistes hauran de dipositar llurs accions amb una anticipació mínima de set dies, contra lliurament d'una targa d'assistència estesa a nom seu:

MADRID: Banc Central, Banc Urquijo i Banc de Biscaia.
BILBAO: Banc de Biscaia.
BRUSSEL.LES: Banque de Bruxelles.
BERLIN: Deutsche Bank.
FRANCFORT s/M.: Deutsche Bank Filiale Franefort s/M.
ZURIC: Crèdit Suisse.

Madrid, 3 de novembre 1923 —El president del Consell d'Administració, **El Marquès de Comillas.** — El secretari, **Miquel Vidal i Guardiola.**

Pau Bricall Creus
Agent de Canvi i Borsa
Plaça de Santa Anna, 15, 2.on, 1.ª
Apartat 398 Telèfon 5599 A.

Garatge Америcà
Provença, 192
Cobertes Dunlop 820 per 120 i altres mides, a 50 pessetes. Macisas 920 per 120, a ptes. 200.

NONELL GERMANS
CANVI : VALORS : CUPONS
Rambla del Centre, 16

L'única que substitueix avantatjosament la llet fresca en l'ús domèstic i en l'alimentació dels infants. Fascicles le franc a qui en demani a la SOCIETAT NESTLE A. E. P. A., Granvia Layetana, 41.—Barcelona.

Dr. Noguer Morè
Especialista en malalties de la pell i cabell. Director, per oposició, del Servei de l'especialitats de l'Hospital de la Santa Creu. Consulta de 3 a 4. VALENCIA, 200, principal.

Joaquim Marsans Peix
AGENT DE CANVI I BORSA
PASSEIG DE GRACIA, 17
Complimentació d'ordres de Borsa en valors al comptat i en monedes estrangeres. Intervenció de contractes comercials i pròstecs sobre mercaderies o valors; subscripcions a empréstits, etc., etc.
Direcció telegràfica "MARGENTE"
Telèfons: 445 A. i 493 A.

Chaves i C.a, S. en C.ta
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centre, núm. 8
Telèfons 1230-1231 A.

ALCOHOLS PURS
rectificats de 96/97°. Especials per a Cliniques, laboratoris, farmàcies, perfumeries
ANISATS
de totes classes
VENDA A L'ENGROS I AL DETALL
A. ANTICH
Telèfon 819 A.
Ronda de Sant Pau, 32.

CAMISERIA
F. VEHILS VIDAL
2, Portal de l'Angel, 2

Guants pell	7'50	P.
Idem Camussa ...	8	P.
Vestits franella ..	10	P.
Vestits estam	26	P.

Armilles-Bufandes
Sueters

BANC DE CATALUNYA
BARCELONA
Rambla dels Estudis, 10 :: Telèfons A. 561 i 562 :: Apartat de Correus 563
Direcció telegràfica i telefònica: CATALONIABANK
COMPTES CORRENTS — COMPTES DE VALORS
CAIXA D'ESTALVIS — BANCA — BORSA — CUPONS — GIRS — CANVI DE MONEDES — DELEGACIO DEL BANC HIPOTECARI D'ESPANYA
DIPOSIT DE VALORS EN CUSTODIA — SUBSCRIPCIONS A EMPRESTITS
CAMBRA CUIRASSADA
AGENCIA núm. 1: Carrer Creu Coberta, 8 - Telèfon H. 667
AGENCIA núm. 2: „ Sant Andreu, 146 - „ S. M. 671
AGENCIA núm. 3: „ Salmerón, 111 - „ G. 184
Sucursals a Girona i Lleyda

Dra. Campañá Cassi : Ex-interna dels Hospitals de París. Enfermetats de la dona: París. — Consell de Cent, 322, entresol.

J. de Llobet Metge agregat dels Hospitals de París. Gola, Nas i Orelles. Consulta de 4 a 6. Consulta econòmica d'11 a 1. Rbla. de les Flors, 4, primer.

Doctor Montañá dels Hospitals de París. Pell i veneri. Sant Pau, 28, pral., 2.ª

HEMORROIDES (morenes) Cura radical garantida sense operació. Dr. Cardoner, especialista, ha trasladat el consultori de la Rambla de les Flors, 24, a la Ronda de Sant Pere, 30, pral., 1.ª De 9 a 10 del matí i de 3 a 6 de la tarda

El Dr. Jacint Martí ha reprès la seva consulta de malalties dels ossos i articulacions, deformitats i tuberculosi. Casanova, 71, pral., de 3 a 6.

COMUNICAT

Distingit senyor director de LA PUBLICITAT.

En aquests darrers dies s'han posat en evidència les maniobres de certs agiotistes que han intentat crear a l'entorn de les obres del F. C. Metropolità de Barcelona, i de la diàfana situació econòmica de la dita Societat, un ambient d'inquietud completament absurd, però que podria perjudicar al mateix temps els interessos dels accionistes i el ben consolidat crèdit de la nostra Societat.

La defensa dels sagrats interessos que estan confiats al Consell d'Administració de la meva presidència m'obliga a consignar els següents fets:

1. Segons estat de Tresoreria d'aquesta data, després de pagades totes les atencions, sense que es degui ni una pesseta d'endarreriments, queden a disposició de la Societat pessetes 10.109.300'61.

2. Les obres del Metropolità Transversal es prosseguèixen amb gran intensitat fins al punt que el nombre d'obrers ocupats a les galeries ha pujat a més del doble des del dia que F. C. Metropolità de Barcelona es va integrar de l'obra per rescissió de la contracta amb Enginyeria i Construccions.

3. El Metropolità Transversal és completament estrany a la dita Societat contractista, amb la qual no té altra relació que la nascuda de la contracta in escindida.

4. Les galeries construïdes fins al present, permeten comunicar la Plaça d'Espanya amb les immediacions de la Plaça de la Universitat, i seran integrament utilitzades.

5. Anàlegament es procedeix al revestiment en formigó de les estacions d'Urgell i Bonafont, utilitzant moderns sistemes mecànics que augmenten notablement el rendiment.

6. El cost, a càrrec del F. C. Metropolità, de la part construïda, és conforme al pressupost, podent assegurar-se que es continuaran les obres amb tota normalitat.

7. La direcció tècnica de l'obra ha estat confiada a l'ilustre enginyer senyor Esteve Terradas, el meritíssim treball de reorganització del qual podran apreciar molt aviat totes les persones expertes que ho desitgin.

8. S'han admirat al extremo de la línia terceryas más que suficients per a les necessitats de l'explotació.

No dubtant que tindrem la bondat de destinar un espai al vostre reputat periòdic a les línies que precedeixen, en vistes d'una informació general, i amb [illegible] paral·lels, no sense favor, les gràcies més expressives, amb [illegible] atenentment vostre seguí servidor, q. b. e. l. m.

H. Echevarrista
President de F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

GUIA CATALANA DE FERROCARRILS
Indicador general d'autòmnibus i altres vehicles de transport públic de passatgers a tot Catalunya
LA MES CLARA I PRACTICA
Se venda als quioscos i estacions, etc.

Una facilitat més per a vestir bé
PER POCS DINERS
la tindran e's que hagin d'assortir-se d'un bon corte de vestit o gabany amb els
LOTS RECLAM
que amb motiu de la recent inauguració de la Nova Casa ampliació de
LA TEXTIL CATALANA
5, Ronda de Sant Pere, 5.
OFERIM

PER A SENYOR
Xeviot alta novetat, qualitat superior, a 40 pessetes corte de 3 metres.
Meltó fi i elegant, classe extra, a 45 pessetes corte de 3 metres.
Estams de positius resultats i variat assortit, a 45 pessetes corte de 3 metres.
Estams doblats, teia i trama, durada infinita, 65 pessetes corte de tres metres.
Gabanys i abrics esport, espléndid assortit, de 25 a 90 pessetes corte de 2'50 metres.
Pantaloneria seleccionada, articles negres i blaus

PER A SENYORES
Lot compost d'un corte de 3 metres Prunel, pura llana, i un corte de 3 metres camussa, per a bata, per 25 pessetes.
Ríes assortits, últimes novetats en Trichtines, Crepè-Marocain, Prunels, Estams, Gabardines-Chesters, Camusses llises i cisellades, Canedys, Peil de Be, Tigre, Mignon, Odalisca, Fleinticks.
Espléndids assortits en articles per a vestits jaqueta, estil sastre.

Vendes solament al detall i al comptat - Preu fix - Panyeria i novetats per a senyors, senyores i nens
LA TEXTIL CATALANA (Nom registrat)
Ronda de Sant Pere, 5; Plaça de l'Angel, 1; Tapineria, 2, i Via Layetana, 25

CARPETS DE COCO
CARPETS ORIENTAL
DE DUES CARES
DIBUIXOS ESMIRNA
LA MILLOR QUALITAT
EL MILLOR PREU
TRAFALGAR - 8
FILL D'R. PUIG USOA

Fills de F. Mas Sardà
Banca - Canvi - Valors - Cupons
20, Rambla del Centre, 20
Telèfon 1430 A.

LA SITUACIÓ D'ALEMANYA

Hitler fuig i Ludendorf promet no tornar-hi més i és alliberat

Von Kahr torna a aixecar el cap :: Una proclama :: Estat de guerra a Baviera :: El Govern de Berlín rebutja el control militar interaliat

L'ex Kronprinz ha entrat a Alemanya

Berlín, 10.—Segons la Gaseta del Berlí popalista, el procurador general de l'Imperi ha pres declaració al general Ludendorf.—Havas.

Berlín, 10.—Telegrafien de Munich que el general Ludendorf, després d'ésser detingut al quarter de la policia, fou alliberat ahir, després de donar la seva paraula d'honor de no participar d'aquí en davant en cap alt cop d'Estat.

Hitler, amb alguns centenars de partidaris seus, nacionalistes socials, sembla que s'ha refugiat a l'Est de Munich.—Havas.

Londres, 10.—El "Daily Mail" li comunyquen de Berlín que el cap del moviment baverès, Hitler, es troba a Rosenheim, frontera austríaca, i que molts partidaris.—Havas.

PROCES CONTRA EL GENERAL LUDENDORF

Berlín, 10.—Ha estat instruït un procés contra el general Ludendorf.—Radio.

LES VICTIMES DEL COP D'ESTAT

Berlín, 10.—En l'atac de la Comandatur resultaren 14 morts i alguns ferits.

Ludendorf i Hitler es rendiren.—Havas.

Munic, 10.—Les baixes soferts per ambdós bàndols en els successos d'aquests dies pugen d'un centenr de morts i uns 120 ferits.—Radio.

EL GOVERN BAVERES NORMAL

Berlín, 10.—Segons els últims informes rebuts de Munic, assegura que la calma està restablerta a Baviera, i que von Kahling ha tornat a fer-se càrrec del poder, i ha prohibit l'existència del partit social nacional.—Havas.

VON KAHR ES REBIFA I LANÇA UNA PROCLAMA DISSOLENT EL PARTIT NACIONALISTA

Munic, 10. — Poc després de la fuga ofierta per les forces d'Hitler i Ludendorf, ha estat publicada una proclama signada per von Kahr.

En aquest document el comissari del Reich qualifica d'acte repugnant l'haver els autors del cop d'Estat mancat a llur paraula nostra per mires ambicioses.

Declara que es considerem com a falses totes declaracions que els autors del cop d'Estat li arrencaren, amenaçant-la amb revòlvers.

Afegeix que continua exercint el poder executiu i que en virtut dels seus poders dissolt el partit nacionalista i les organitzacions "Oberland" i "Bandera Vermella".

La proclama de von Kahr acaba anunciant que els culpables seran jutjats conforme a les lleis.—Havas.

ARA ESTAT PROCLAMA LA LLEI MARCIAL A BAVIERA I SENTENCIES DE MORT

Berlín, 10.—Ha estat proclamada la lei marcial a Baviera. Les sentències de mort que pronunciin els tribunals militars seran executades en un termini de tres hores.—Radio.

EL FRACAS DE MUNIC REPERCUTEIX A AUGSBURG

Berlín, 10.—El "Berliner Tageblatt" diu que una acció idèntica a la de Munic s'ha entaulat a Augsburg, i que ha fracassat, essent derrotats i detinguts els contrarevolucionaris.—Havas.

ELS NACIONALISTES DE NURENBERG DESARMATS

París, 10.—Corresponsal de Nurenberg que la policia ha procedit al desarmament dels nacionalistes.—Havas.

ELS JUEUS DE MUNICH INQUIETS

Berlín, 10.—La població israelita de Munich dona mostres de gran inquietud i es temen violents persecucions per part dels antisemites. Nombrosos jueus han abandonat la ciutat.—Radio.

STRESEMANN PRONUNCIARÀ UN IMPORTANT DISCURS POLÍTIC

Berlín, 10. — El canceller Stresemann pronunciarà demà a Halle un important discurs de caràcter polític.—Havas.

REPRESSIÓ DE LA CENSURA BERLINESA :: ES RESTABLEIXEN LES COMUNICACIONS AMB BAVIERA

Berlín, 10. — Ha quedat suprimida la censura periodística, que respecta als successos de Baviera.

Han quedat restablerts els llaços entre Baviera i la resta d'Alemanya.—Havas.

PREMSA ALEMANYA I EL COP D'ESTAT

Berlín, 10. — La "Gaseta General d'Alemanya" qualifica el cop d'Estat de Munic de simple episodi. Afegeix que és lamentable que una personalitat de la categoria de Ludendorf s'hagi mesclat amb el sesdeveniments de Baviera. Ludendorf ha demostrat amb això la manca de sentit político que molt sovint se li ha reprovat. El seu paper polític sembla definitivament acabat.

La "Deutsche Zeitung", òrgan nacionalista, escriu:

"El que va ocórrer a Munic no ha d'ésser castigat; pel contrari, s'han de fer concessions a Baviera i constituir un Govern de l'Imperi essencialment nacionalista."

El "Vorwaerts" escriu:

"Cal declarar obertament que ço que ha permès al moviment baverès prendre un caire d'aquest caràcter, ha estat la política indecisa del Govern Stresemann. Si el Govern de l'Imperi hagués desplegat a Baviera almenys una part de l'energia que demostrà envers Saxònia, el cop d'Estat hauria estat possible segurament." — Radio.

EL "TIMES" I LA SITUACIO ALEMANYA

Londres, 10. — El "Times", comentant la situació a Alemanya, opina que l'actitud dels aliats davant els esdeveniments d'aquell país, ha d'ésser d'una prudent reserva i afegeix que el tractat de Versalles ha d'ésser observat a tot arreu.

Anglaterra no podria consentir cap repudiació de les reparacions.—Radio.

LA TORNADA DE L'EX-KRONPRINZ

LA CONFERENCIA D'AMBAIXADORS DEMANA COMPTE AL GOVERN DEL REICH DEL RETORN DE L'EX-KRONPRINZ

París, 10. — La Conferència d'Ambaixadors ha comunicat al Govern alemany:

Les informacions de premsa ban anunciat que el Govern del Reich autoritzà l'ex-Kronprinz per torna a Alemanya.

Malgrat la confirmació oficial, els Governs aliats no volen creure que això sigui veritat.

Qualsevol que sigui el motiu allegat per justificar-ho, el Govern alemany no pot tenir cap dubte sobre la impressió deplorable que aquest retorn produiria a tots els països aliats.

Per tant, els aliats criden l'atenció al Govern del Reich sobre la situació i li preguen que els informi com més aviat millor respecte si aquestes dades que han estat recollides són exactes.—Havas.

L'EX-KRONPRINZ PASSA LA FRONTERA ALEMANYA

Amsterdam, 10 (oficial).— L'ex-Kronprinz d'Alemanya ha passat la frontera avui a la matinada.

Es dirigeix a Oels (Alta Silèsia).—Havas.

L'ACOMIADAMENT DE L'EX-KRONPRINZ

Amsterdam, 10.—L'ex-Kronprinz arribà a Alemanya a les dotze d'aquest matí.

A les quatre de la matinada esperaven el Kronprinz dos automòbils a Eveiakalnis, prop de Wieringen. En el primer cotxe hi anava el Kronprinz acompanyat del Burgmestre, i en el segon els serventis amb els equipatges.

Abans de sortir l'ex-Kronprinz lliurà una carta d'acomiadament a la població de Wieringen, en la qual dona les gràcies als habitants per les mostres d'atenció que li han dispensat i per l'hospitalitat rebuda. Afegeix que com que el Govern holandès no té dret a retenir-lo a la força, la població de Wieringen no ha de témer complicacions diplomàtiques a causa de la seva sortida. —Radio.

EL BON PASSAPORT

La Haia, 10.—L'ex-Kronprinz manifestà que tota vegada que no reconeixia l'actual Govern alemany, el passaport havia d'anar signat pel general Ludendorf com a representant del Govern anterior.—Radio.

EL SEPARATISME

EL GOVERN DE TURINGIA

Berlín, 10.—No ha arribat a confirmar-se la notícia d'haver estat enderrocat el Govern de Turingia.— Havas.

Dusseldorf, 10.—El cap del Govern rhenà, senyor Matthes, ha protestat prop de l'Alt Comissari britànic contra la violació de la neutralitat per part de les autoritats angleses de Colònia, les quals han permès a la policia prussiana de fer registres domiciliaris, detenint les persones sospitoses de separatisme.—Havas.

FRANÇA REITERA LA SEVA DECLARACIÓ DE NEUTRALITAT AL RIN

París, 10.—L'ambaixador de la Gran Bretanya a París, lord Crewe, ha visitat M. Pincaré. Lord Crewe ha fet notar a M. Pincaré que a Anglaterra es creu que França no està apartada del moviment separatista rhenà.

M. Poincaré ha contestat que s'havia donat ordre a tots els funcionaris en els països ocupats que observin la més estricta neutralitat en els actuals esdeveniments.—Havas.

L'AVENÇ SEPARATISTA AL PALATINAT

MANIFESTACION DEL DOCTOR DORTEN

Magúncia, 10.—El Govern rhenà comunica que continua l'avenç en el Palatinat.

Han quedat dominats els desordres de caràcter comunista que havien esclatat en algunes poblacions.

El doctor Dorten ha facilitat a la premsa una nota posant de manifest que el Govern de Prússia té el propòsit de proclamar a Colònia una República rhenana que encaixi dintre del Reich i afirmant que el Govern de la República rhenana s'oposarà per tots els mitjans a totes les temptatives que fessin en tal sentit els agents de Berlín.—Havas.

Coblença, 9.—Un comunicat oficial del Govern de la República rhenana anuncia que les tropes rhenanes han ocupat Neuestadt. Al Palatinat continua l'avenç del moviment. Les autoritats rurals es van adherint per sí mateixes al nou Govern.—Radio.

LES REPARACIONS

EL GOVERN DEL REICH ES NEGA AL RESTABLIMENT DEL CONTROL MILITAR ALIAT

Berlín, 10.—Segins el "Berliner Tageblatt", el Govern del Reich es nega a consentir el restabliment del control militar aliat, pretextant l'estat d'esperit d'Alemanya.—Havas.

Berlín, 10. — Heu's aquí els principals paràgrafs de la resposta alemanya a la nota de la Conferència d'Ambaixadors relativa a la represa del control militar interaliat:

"Després d'un examen minuciós i profund de la qüestió, el Govern del Reich, encara que no abriga de cap de les maneres el propòsit de discutir les obligacions que resulten del Tractat de Versalles, es veu no obstant obligat a declarar que no es troba actualment en condicions d'executar en tots els punts aquestes obligacions, a causa de l'estat polític interior.

L'aparició d'inspectors aliats provocaria indubtablement incidents que vindrien a afegir-se a les dificultats de la política exterior. El Reich pensa que la Conferència d'ambaixadors considerarà que el manteniment de l'ordre interior a Alemanya és una condició indispensable per sanejament econòmic, base de la capacitat futura en el relatiu a les prestacions del Reich, i reconeixerà que el moment actual no és propici.

En conseqüència, li prega que ajorni les seves exigències atenent l'imperi de "les circumstàncies".—Havas.

LA GERMANOFILIA ANGLESA ALEMANYA SUSPEN ELS SEUS PAGAMENTS AL TRÉSOR BRITANIC

París, 10. — Segons despatxos de Londres que publiquen els diaris d'aquest matí, el Govern del Reich ha resolt suspendre els pagaments al Tresor britànic corresponents a l'impost del 26 per 100, fixat sobre les exportacions.

Aquesta decisió, en ésser coneguda, ha causat vivíssima impressió als cercles polítics del Regne Unit.—Havas.

LA INHIBICIO DELS ESTATS UNITS

Berlín, 10.—Es confirma que els Estats Units es desinteressen de l'actual situació d'Alemanya.—Havas.

LES RESTRICCIONS, CAUSA DE LA EXHIBICIO DELS ESTATS UNITS

Washington, 10. — En les declaracions fetes a la premsa per una personalitat autoritzada de la Casa Blanca, s'expliquen les raons que el Govern americà adduèix per firmar que les restriccions imposades per França farien inútil el treball del Comité de tècnics, la reunió del qual es proposa per a aquests dies.—Havas.

Washington, 10. — No s'ha donat cap indicació encara respecte si el ministeri d'Afers estrangers acceptaria o rebutjaria la seva participació en cas que se li proposés un nou plan per a la Conferència de pèrits. —Radio.

LA NOTICIA D'ABSTENCIO DELS ESTATS UNITS A PARIS

París, 10.—La notícia que el Govern dels Estats Units ha decidit abstenir-se d'assistir a la projectada conferència de reparacions ha causat gran sorpresa als cercles oficials, no amagant-se el disgust i el pessimisme sobre la celebració de tal conferència. M. Poincaré no ha deixat entreveure encara la seva opinió, essent probable que s'ho reservi per fer-ho en pròxim discurs.—Radio.

EL PROCES CONRADI VIOLENTS INCIDENTS

Lausana, 10.—En la sessió del procés Conradi han ocorregut avui violents incidents durant l'encarament celebrat entre els generals Crayler i Dostovalov i Divorolski, aquests dos últims caps blancs que es passaren després als vermells.

El general Crayler ha acusat els esmentats generals d'haver-se quedat importants sumes procedents de la liquidació de l'exèrcit de Wrangel.

S'han canviat frases violents entre els generals, acusant-se mútuament de delictes de malversació de cabals.

S'ha reprès després la desfilada de testimonis, declarant el súbdit suís Bergeau, el qual diu que va anar a Rússia per assumptes comercials, confessant que fa poc temps estigué en relacions comercials amb Rússia.

Aquesta declaració causà gran estranyesa.—Radio.

NO HI HAURA VAGA DE MINAIRES FRANCESOS

Lille, 10. — Els patrons i obrers minaires del Pas de Calais i Nord d'Anzin han arribat a un acord sobre l'augment de salaris.—Havas.

Darrera hora DE BARCELONA

L'ESTRENA DE "VACANCES REIALS", D'EN CARLES SOLDEVILA, AL TEATRE ROMEA

Amb el teatre ple, malgrat la pluja, s'estrenà anit passada, a Romea, l'obra del nostre estimat company, esperada pel públic amb gran interès i expectació. Des del primer moment l'obra entrà amb una felicitat extraordinària, creixent l'interès en el segon acte, i fent-se encara més viu en el tercer.

En Soldevila ha escrit una comèdia deliciosa, plena de gràcia, d'ironia i de ciència teatral. Poques vegades es veu en el nostre teatre una obra tan inteligent i tan sensible com aquesta apreciable joia còmica. Un cert pudor de companys de redacció i d'amics d'En Soldevila ens priva de manifestar el nostre sincer entusiasme.

La interpretació, acuradíssima i justa. L'Aimerich, en el mutis del segon acte, fou ovacionat pel públic. Molt bé la senyoreta Ortiz i el senyor Grases.

El públic ha aplaudit sincerament els actors i l'autor, i al final de l'obra En Soldevila ha estat objecte d'una franca i forta ovació.

En l'edició pròxima parlarem d'aquesta preciosa comèdia amb més deteniment.

J. M. de S.

TARRAGONA

Els serveis de Beneficència de la Mancomunitat :-: Altres noticies

El diputat senyor Jaume de Riba, un metge de la Casa de Maternitat de Barcelona i l'arquitecte senyor Joan Rubió, acompanyats per dos membres de la Junta de govern, han visitat la Casa de Caritat per tal d'inspeccionar els serveis de beneficència de la Mancomunitat.

A la tarda han anat a veure els terrenys adquirits per la Mancomunitat, entre les platges Sabinosa i Rabassada, que tenen una extensió de 80.000 metres quadrats. S'hi construirà l'Esco'a de Sol i el Sanatori per a nens escrofulosos.

—Per a la sessió de dilluns a l'Ajuntament ha demanat un torn l'ex-regidor senyor Calixte Boldú.

—L'Ilustríssim senyor Arquebisbe, cardenal Vidal i Barraquer, està practicant una visita pastoral a diferents pobles de la comarca.

—S'ha reunit la Comissió de monuments despatxant assumptes de trámit.

—Els mestres de les escoles municipals s'han adreçat al governador reclamant les quantitats que se'ls deuen per lloguers.

—Avui ha plogut.

DE MADRID

LA UNIO NOTARIAL

Diversos representats de la Unió Notarial han lliurat un document a la Presidència en el qual es denuncien els errors i injusticies de què són víctimes els notaris en la vigent organització de la col·lectivitat, expressant-se diverses esmenes, entre les quals hi ha la de què no se substitueixi el torn d'oposició directa per l'ingrés que, a judici dels peticionaris, s'ha d'obtenir per la categoria inferior.

De Catalunya

VILAFRANCA DEL PENEDES

Les "quatre paraules" :-: Un ban del batlle accidental

En la darrera sessió municipal, va inaugurar-se la sessió que podríem dir-ne de les "quatre paraules".

Això féu que la concurrència fos més nombrosa, en aquesta, que en les anteriors reunions del nou Consistori. Ingènuament confessem que ens hi vàrem deixar caure impelits per l'afany d'oir els portant-veus del poble. Però, ai las!, fórem decebuts: només usaren de la paraula dos veins.

L'un d'ells va planyre's de l'afer de la passarella damunt la línia del ferrocarril. Vell afer municipal, el report del procés del qual fóra llarg i enutjós. Vell afer condemnat a mort sense ésser satisfactòriament resolt.

L'altre vel demanà que no fos rebaixada una quantitat consignada en pressupost per eixugar els interessos i amortització d'un emprèstit que roman a mig fer.

En resum: Vilafranca no va respondre dignament a la crida feta pel Directori a tots els habitants de l'Estat espanyol. No creiem, però, que sigui un recés. No. Estem segurs que, tard o d'hora, hi acudiran oradors a trompons, a Ca la Vila.

— El batlle accidental, senyor Jaume Quer i Sellarés, ha fet fixar a les parets i profusament repartir per la vila un ban—el seu primer ban; potser.

Després d'un exordi en el qual són alludides les anormals circumstàncies en què ha estat constituït el nou Ajuntament, es fa una invitació als contribuents per satisfer religiosament l'import dels repartiments veinals pendents de cobrament.

Quant a l'esmentat document, havem de consignar, dissortadament, que és escrit en espanyol.

Nosaltres, que havíem llegit un ban bilingüe del batlle de Barcelona, senyor Alvarez de la Campa, ens crèiem que el senyor Quer i Sellarés (Don Jaime), no volent ésser menys —difícilment en les presents circumstàncies un alcalde pot ésser més—, hauria fet igual. Ens vàrem equivocar de mig a mig.

GIRONA

Una conferència d'En Junceda sobre "L'humor i els humoristes"

Divendres passat l'exquisit dibuixant senyor Junceda va donar la seva anunciada conferència a l'Ateneu de Girona sobre "L'humor i els humoristes", davant una selecta concurrència, que emplenava de gom a gom els locals de la dita entitat, i en la qual figuraven moltes senyores i senyoretes.

Abans de començar el senyor Junceda la seva interessantíssima dissertació, el president de l'Ateneu, senyor Carles Rahola, el va regraciar com a organitzador de l'exposició d'historietes del setmanari "Virolet", davant la qual han desfilat tots aquests dies, amb admiració, petits i grans.

Remarcà el senyor Rahola que els autors dels dibuixos exposats—entre ells el mateix Junceda, l'incomparable ilustrador dels famosos "Viatges de Gulliver"—han triomfat plenament en el cor dels infants gironins, que han vist sorgir davant llur esguard meravellat paisos d'ilusió i d'ensomni.

Acabà assenyalant la imponderable influència educativa de la dita exposició, i regraciant també al senyor Junceda, per haver volgut glossar-la amb una conferència tan interessant.

L'auditori va subratllar amb un fort aplaudiment aquestes paraules, i tot seguit el senyor Junceda va començar a desgranar el tema de la seva conferència, captivant des del primer moment els seus oients, que li prestaren una devota atenció.

Després de fer unes atinades observacions sobre l'humorisme, dient que "és una de les més delicades flors de l'esperit humà i que està al nivell de la més fina de les arts", el conferenciant va fer una llengera referència a les pintures rupestres de l'Edat de pedra, i a l'humorisme gràfic dels grecs i els romans, i va posar de relleu els trets humorístics de les obres d'art romàniques i gòtiques, esmentant exemples dels claustres de les catedrals de Tarragona i de Girona, i de molts retaules i miniatures, en els quals hom diria que l'artista, cansat de tant repetir els temes religiosos, busca distreure's un xic i fer-se més agradosa la feina, amb escenes més o menys còmiques.

Amb la invenció de la imprenta, els artistes es llencen a dibuixar, gravar en fusta, imprimir i publicar tot el que el cor els dicta, donant-nos l'embrió dels romanços, i de les auques, i també dels setmanaris de gresca amb ninots. Entre aquests artistes sobresurt Holbein, amb la seva "Dansa de la mort", de la qual va fer un acabat estudi el senyor Junceda, explicant el simbolisme dels personatges, i fent remarcar que en aquesta obra "no hi ha quadret que no enclogui una crítica, en molts casos violenta, contra alguna persona o institució".

També va parlar En Junceda del gran pintor Goya, fixant-se especialment en els seus "Capricios", "Proverbios" i "Disparates", carregats d'allusions a personatges del seu temps:

La Revolució francesa—digué—fa possible la Premsa, i aleshores comença la darrera evolució de l'humorisme, empeltant-se de periodisme. La crítica política i de costums és instaurada gloriosament a França per Daumier, Savarni, Caran d'Ache, Delaw, etc.; i la popular infantil la recullen el suís Topffer i l'alemany Busch, transformant-la en la moderna historieta dedicada als nens. Amb breus pinzellades va assenyalar el conferenciant el caràcter de cada un d'aquests dibuixants, que aviat van tenir deixebles a la nostra terra.

En la darrera part de la seva conferència, el senyor Junceda va evocar admirablement l'obra dels nostres dibuixants, des d'En Padró, En Moliner i l'Apeles Mestres, artista refinat i cultíssim, del qual va fer un gran elogi, fins els darrers, sortits del "Cu-cut", com el gran Cornet; com l'Opisso, magistral; l'Apa, intencionat i espiritual; En Nogués, un dels més admirables dibuixants; En Llaverias, un dels millors "animaliers" que existeixen; la Lola A., "artista que a la finor i correcció de dibuix de les seves collegues anglesos uneix tota l'entremaliadura meridional".

Al final de la dissertació, que va ésser aplaudidíssima, van projectar-se dibuixos dels principals autors esmentats, glossant-los amb subtil enginy i molta amenitat el senyor Junceda, que fou novament ovacionat en acabar la seva tasca, essent molts els que el felicitaren amb veritable efusió i admiració.

La clausura de l'exposició que va motivar la conferència d'En Junceda ha estat ajornada per uns dies, i seguidament se n'inaugurarà una l'aquarel·lista senyor Bonin, i després una altra del pintor senyor Francesc Vidal, de Palamós.

REUS

Les festes en projecte :-: Revista : Altres notícies

Sembla que serà un fet que aquesta ciutat celebri festes en honor de Santa Cecília, durant els dies 21 al 25 del que som, pulx segons notícies, el comerç ha respost degudament a la subscripció oberta per la Comissió nomenada.

El propulsor i organitzador de les dites festes és el capellà del regiment de cavalleria destacat a la plaça.

Un dels números de les festes serà un certamen provincial, de bandes civils, en el qual hi ha premis de 1,000, 600 i 400 pessetes, celebrant-se els dies 24 i 25.

— La Unió Ciclista Reusenca organitza per al vinent diumenge, dia 11, una cursa de 85 quilòmetres per a corredors de segona categoria, haventhi valuosos premis en objectes d'art.

— Des de fa molts dies, manca el sucre, per estar sense existències les botigues i altres llocs de venda.

— La revista "Gol" ha organitzat un concurs de futbol entre segons equips de la localitat, començant diumenge, dia 11, el primer encontre.

A l'equip vencedor del torneig se li faran remesa d'onze artístiques medalles d'argent.

VALENCIA

Una barca enfonsada :-: Dos mariners ofegats

València.—A les dues de la matinada, la barca "Pepita", en fer la maniobra de veles per entrar al port, bolcà, a conseqüència d'una ratxa de vent, caient a la mar els sis homes que duia.

Els nàufrags començaren a lluitar amb el fort onatge i a donar crits demanant auxili.

Dos d'ells, anomenats Angel Mendoza i Ramon Tagrera, de 55 i 65 anys d'edat, respectivament, no trigaren a desaparèixer.

El llagut "Dolores", que tornava també al port en aquell moment, comandat pel patró Manuel González, sentí les veus dels nàufrags, i el patró manà arriar la vela i donar fons, tirant un bot a l'aigua, en el qual s'instal·laren el patró i dos mariners.

Es dirigiren al lloc d'on partien els crits i salvaren de la mort el patró de la barca enfonsada, Francesc Gurrea, el mariner Manuel Pico i altres dos més.

La barca desplaça vuit tones.

S'ha comentat molt la coincidència que un dels mariners, que en unió del patró del "Dolores", En González, sortí en auxili dels nàufrags és fill del patró de la barca enfonsada, Francesc Gurrea, i en reconeixe's es desenrotllà una escena emocionant.

D'ESPORTS

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Tal com anunciàvem en una de les nostres edicions anteriors, els partits del Campionat que corresponen jugar-se avui, són els següents:

Primera categoria. Grup A

Barcelona-Sans.
Martinenc-Europa.
Sabadell-Espanyol.

Grup B

Badalona-Atlètic.
Terrassa-Avenç.
Júpiter-Gràcia.

Segona categoria. Grup Promoció.

Secció Llevant

Sr atoller's-Llevant Catalunya.
Racing Club-Poble Nou.
Andreuenc-Iluro.

(Secció Ponent)

Manresa-Simbòlic.
Igualada-Atlètic.
Sanfeliuenc-Hospitalenc.

Tots aquests partits, excepte el Racing-Poble Nou, que es farà al camp vell del Barcelona, se celebraran al camp del cercle posat a primer terme.

Fins a l'hora de tancar aquesta edició, no se sap cap notícia de suspensió per causa de la pluja. Amb tot, sembla que si n'existís alguna recomanaria sobre els segons equips, per tal de conservar en bones condicions els terrenys de joc, per als partits de la tarda.

ATLETISME

SUSPENSIÓ DE LA REUNIÓ DE RECORDMEN

Per causa de la pluja persistent que durà tot el dia d'ahir, ha estat suspesa la reunió de recordmen que organitzada per la secció atlètica del F. C. Barcelona havia de celebrar-se aquest matí al camp de Les Corts.

Procurarem informar als nostres lectors de la nova data que es designarà per a la seva celebració.

CICLISME

CAMPIONAT DE FONS

Amb 35 corredors es tancà la inscripció per a aquesta cursa, estant-hi compresos els nostres més famosos routiers, tots excelentment preparats i en disposició de defensar amb totes llurs forces el primer lloc de la classificació que els ha de donar per resultat el preat títol de Campió.

La sortida, segons s'expressa en el Reglament, s'efectuarà a les set del matí de la plaça de Tetuan, davant del local social de la U. V. E.

Els corredors seguiran el cotxe del jutge de sortida en trajecte neutralitzat fins al quilòmetre 6'5 de la carretera de Madrid a França per la Junquera, que es troba aproximadament a mig quilòmetre més enllà de la fàbrica dels senyors Klein i Companyia. A l'esmentat lloc, el cotxe es farà a un costat de la carretera, fent el jutge una senyal mitjançant una bandera, la qual serà la sortida oficial de la cursa, sense que els corredors s'hagin d'aturar.

Els corredors hauran de trobar-se a la plaça de Tetuan, 36, lloc de la sortida, mitja hora abans de l'assenyalada, com a minimum, per tal de remetre'ls el dorsal i signar la fulla de sortida, i assabentar-los de les disposicions de darrera hora que s'hagin dictat per la comissió organitzadora.

Segons l'article sisè de la cursa, aquesta es disputarà sense entrenadors ni auxili de cap mena, estant totalment prohibits els serveis organitzats ja de corredors entre sí, ja de persones estranyes a la cursa, i per tant, es fa avinent amb insistència aquest extrem, ja que els comissaris i controls volants tindran cura de l'exacta observància d'aquest article, que en cas d'infracció es castigarà amb la pèrdua dels premis que poguessin correspondre a l'infractor.

El comitè organitzador prega a tots els que segueixin la cursa, la conveniència de no apropar-se als corredors, puix ultra les molèsties que a aquests ocasiona la pols del camí, qualsevol indici d'auxili que s'intenti donar-los, serà immediatament penalitzat en perjudici del corredor; per altra es prega no passar davant dels cotxes del jurat, i així es podrà evitar, ultra les molèsties abans apuntades, que els corredors es vegin privats de desenrotllar llurs energies en degudes forma, la qual cosa és necessari evitar en bé dels resultats de la cursa tan important com el Campionat de Fons.

La cursa tindrà lloc a l'hora assenyalada, no suspenent-se ni àdhuc en cas de pluja.

HOMENATGE AL VETERÀ TOBEÑA

Per al dia 2 de desembre, l'Sport Ciclista Català organitza, a Montcada, un homenatge al vell pedalista En Francesc Tobeña, pels molts treballs que ha efectuat en pro de l'esmentada entitat i del ciclisme.

Entre les festes hi figura una cursa ciclista de neòfits amb el circuit Montcada, Masrampinyo, Sardanyola, Coll de Montcada i arribada a la Font Pudenta.

Amb aquest motiu, el senyor Tobeña, que porta molts anys anys de campió de veterans de l'E. C. C., va rebent innombrables proves d'amistat.

TENNIS

L'INTERNACIONAL DEL POMPEIA

En acabar el termini fixat per a l'admissió d'inscripcions al concurs organitzat per l'esmentada societat, aquestes sumaven un bon contingent, com pot veure's pels noms de les indicades a continuació:

De Suissa: Peloux, De Graffenried i De Blonay.

D'Austria: Dr. Relly, Zborzil, Dr. Munk, Herzfeld, Horch, Grossmann i senyora Relly.

D'Hongria: Kehrling.

D'Alemanya: Kreuzer, Kleinschroth, Hoppe, Lüdcke i senyora Neppak.

De Txecoslovàquia: Rohrer.

De la localitat: Gomar, Flaquer, Sindreu, Morales, Noblom, Riera, Tarruella, Olano, Kaufmann, Juanico, Tormo, Andreu, Saprissa, Suqué, Mir, Garriga-Nogués, González, marquès de Sant Romà i altres, fins a fer un conjunt de 31 inscrits; a més a més hi figuren dotze senyoretes, entre altres, Rosa Torras, Isabel Fontrodona, Marnet, Fabra, Tarruella i baronesa de Segur.

Record d'alçària

Novament "La Hispano-Suiza" s'ha superat a ella mateixa, car acaba de batre el seu "record", portant-lo amb "Badi" Lacoste fins als 11.200 metres.

PAGINA AGRICOLA

Núm. 33

LA VENDA DEL VI EN ELS CELLERS COOPERATIUS

Es indubtable que quan el vinyater associat hagués assolit aquella coneixença necessària per al negoci, i quan disposés de mides governatives que li permetessin saber l'estat en què es troba referent al consum i producció del vi, el sistema de les vendes individuals o per grups (que ve a ésser el mateix) com deia en l'article anterior, seria l'ideal i sobre tot si la institució és mirada sota el punt de vista econòmic exclusivament, ja que així a ningú es perjudica ni ningú ha de sacrificar la seva voluntat sotmesa al criteri, si es vol, d'una majoria. Però on es veu amb més evidència és en el que fa referència a l'actuació del Consell, ja que queda completament descartat de tota fiscalització i així li serà sumament fàcil de mantenir la confiança i adhesió dels socis i aleshores el càrrec de conseller seria molt més lleuger i més doiç.

Però fixem-nos en que aquesta tranquillitat a què podrien aspirar els consellers és més que res un xic d'egoisme (justificadíssim, és clar) i que val la pena de sacrificar-lo i de posar-hi una valenta dosi de bona voluntat i de paciència per suportar el càrrec amb l'adherent responsabilitat de les vendes, malgrat que després de cada exercici s'hagin de veure fiscalitzats pels qui encara ho farien més malament i quasi sempre injustament traciats per una minoria (que sempre solen ésser els mateixos), a la qual podríem qualificar d'eterns descontents. No; el vinyater català, associat o no, i salvant les poques excepcions que calguin, no està capacitat per vendre, i si el Sindicat l'abandona, el sotmet al mateix estat en què es trobava alguns anys enrera, però amb la sola diferència que ara faria el vi més bo i s'estalviaria algunes pessetes en l'elaboració, condició, la primera, que no li valdria gran cosa, perquè, com abans, seria igualment perseguit quan es considerés que té necessitat de vendre, també se li deixarien diners entre anys amb la condició de cedir el vi al preu que li oferís el penestador, se li pintaria amb negres colors la situació del mercat, es tancarien imaginàriament les fronteres, a França sempre hi hauria collites esplèndides, el vi sempre tindria tendència a la baixa, els francs sempre estarien al nivell de les sabates; Suïssa no "tiraria" mai, la llei seca faria estralls, el comerç ja estaria sempre "ple" i si fes petites compres ho faria amb la intenció d'"entretenir-se" i de (protegir-nos..." Ba ho saps prou, vinyater, tots els arguments que emprarien!

I així, avui com abans i com sol succeïr en els no associats, veuríem com, sense l'engruna (cal dir-ho clar) d'ajut del Sindicat, avui l'un i demà l'altre, anirien caient com cau un edifici si es cau gratant, gratant, els seus fonaments.

De manera que si deixéssim el sistema de vendes en comú, al pobre vinyater, ni el recurs li quedaria de fiar les seves vendes a l'atzar, perquè d'altra manera sempre li tocaria el perdre.

Ara bé: el que cal és que, adoptat el sistema expressat, com ho fan amb gran seny i esperit de sacrifici bon tots els cellers cooperatius de Catalunya, s'adoptin, dintre d'ell, totes aquelles pràctiques que el fa on més ho i que s'hi pugui treure millor resultat.

La immensa majoria dels esmentats Cellers disposen estatutàriament d'una Comissió de Vendes, en la qual hi tenen igual representació els que aporten menys verema, que els que n'aporten més, com els que n'hi aporten un terme mig.

Crec francament que, per ara, el de la Comissió de vendes així constituïda és el millor procediment. Però aquesta, amb tot, encara hauria de tenir una missió d'ésser, és a dir, que no hauria de vendre constituïda en ple, sinó que hauria de tenir per objecte el nomenament d'una Comissió delegada i molt més reduïda, que es bellugués amb certa llibertat d'acció i segons els acords de la principal, i el de passar o trametre les aspiracions del Sindical en els seus vaniats aspectes de majors i petits colliters.

Perquè l'ésser massa gent que intervingui en les vendes és precisament un disbaut.

El fer un tracte depèndis molt de la força muscular, aleshores [illegible] no és que les que es forma ja abans, mentre ha estat a la quadra, i de les dejeccions dels animals.

El que hi ha, és que hem de curar-lo amb tota mena de precaucions, donant-li les trasbalsades que li calguin, i l'aigua, durant aquell treball, i tenir-lo sempre a cobert, perquè les bacteries desnitrificants, amb la seva feina, no ens robin la seva riquesa en nitrats.

I en llançar-lo a la terra, procurçarem que aquest sigui solament a mig podrir, i cobrir-lo tot seguit, llaurant o cavant la terra, perquè així els principis nitrogenats que conté en aquest estat es transformin lentament en nitrats, i com que, ben tractats, la matèria desnitrificant no treballa en un ambient apropiat, és la terra que se n'aprofita en desprendre's.

Es així, tractant-ho molt somerament, com podrem treure dels fems tot el rendiment, i com ens donarà el resultat que d'ell podem esperar.

Insistim, doncs, en la necessitat d'emprar també els fems en l'adobament de la terra i sigui qualsevulga el cultiu al qual es dedica, amb la seguretat que l'augment de despeses en el transport, única causa que ha fet que es deixés en un lloc secudari, compensarà i de sobres els treballs i el diners esmerçats.

Però no ens fiem gran cosa dels que no es produeixin a casa nostra mateix. Un agricultor de Reus va adquirir tres vagons de fems a Barcelona i els va fer analitzar abans de tirar-los a la terra. De l'anàlisi va resultar que el valor d'ells, en substàncies nutritives, no passava de 22 pessetes per cada vagó.

Serveixi això com exemple, i perquè ens decidim a associar a l'agricultura l'indústria de la ramaderia, encara que sigui d'una manera modesta, amb la qual cosa podrem tenir un rendiment que ens ajudarà al sosteniment de la casa i, per damunt de tot, ens procurarem els fems, element potser més important encara, i del qual ens diu la ciència i la pràctica que no en podrem mai prescindir.

J. Fabregat

CURSET BREU DE VITICULTURA I ENOLOGIA

L'Estació Enològica, de Vilafranca del Penedès, ha organitzat un curset breu de Viticultura i Enologia, dedicat, d'una manera especial, als vinyaters de la comarca i comarques veïnes.

Les classes començaran el dia 26 del corrent, i seran trisetmanals (els dilluns, dimecres i divendres), i de sis a un quart de vuit de la tarda.

La matrícula és gratuïta i no es limita el nombre d'alumnes, i la inscripció haurà de demanar-se de paraula o per escrit al director, En Cristòfol Mestre.

Veu's aquí el programa:

Manera de reduir el cost d'un hectolitre de vi.

Necessitat d'orientar-se cap el cultiu intensiu.

Com s'han de fer les noves plantacions.

Adobs més a propòsit i més econòmics.

Labors.—Mitjans de lluita contra les secades.

Podes de gran rendiment.

Defensa contra les malalties de la vinya.

Vinificació per procediments senzills i que surti barata.

Esmena dels defectes i cura de les malalties de's vins.

L'interès que per al vinyater tenen els temes posats al programa d'ensenyament, fa esperar que el curset serà força concorregut.

Demés, es concediran premis en metàl·lic i de material viticola als alumnes del grup de parcers que més s'hagin distingit per la seva constància a assistir a les lliçons, i als que millor hagin aprofitat les ensenyances del curset.

Espigolant

LA PROLIFICITAT DE LES TRUGES

Una truja pot donar fins a 16 o 18 fills, en un part. Les experiències fetes als Estats Units i al Canadà, sobre 130.000 parts, indiquen, però, que el promedi pot considerar-se al voltant de 8 o 9.

Si el part s'acosta al nombre màxim per exemple: 10 o 12, el pagès ha d'alimentar intensament la mare, no augmenta el volum de la ració, és a dir, la quantitat, sinó enriquint-la en principi nutritius amb blat de moro, carn en pols, residus de escorxador, etcètera.

Si el nombre de fills és molt inferior al promedi indicat, aleshores és qüestió de preocupar-se per tal com podria tractar-se d'un caràcter fix o d'un caràcter adquirit, això és, degut a una alimentació impròpia o insuficient.

Grans vivers de "Pedro Bordils"
Plantes Pintades
Miquel Bosch, Bordils (Girona)

No despreciem els fems

El fet que el pagès avui esmerci els seus treballs amb un xic més de coneixement de causa i compti i dongui un valor als seus treballs, la propaganda realitzada continuament per les cases venedores d'adobs químics, entre quins arguments hi fan el de la baratura de transports d'aquestes matèries en relació als fems, i les ensenyances que ha anat adquirint i les experiències, el fet és que avui l'agricultura no dóna tota l'importància que es mereix l'adob orgànic produït pels mateixos animals que l'agricultor cura.

No em proposo pas recomanar en el present la necessitat de tornar a aquells temps que solament es confiava amb aquest element. Ben al contrari; reconec, fins per experiència i tot, la necessitat de la substitució. Però penso també que l'agricultor, en general, n'ha fet un gra massa, fins al punt que veiem a moltes comarques catalanes com s'usa d'una manera exclusiva l'adob mineral, i això és en perjudici de les nostres collites.

Cal dir, doncs, posar més cura en l'adob mixt, o, si no pot ésser així, valdria la pena que de tant en tant li donéssim a la terra l'adob de fems.

L'abundància, o senzillament, la presència de l'adob orgànic, no solament augmenta la producció i fa que aquesta sigui més regular cada any, sinó que esponja la terra compacta i dóna certa cohesió a la terra excessivament oberta.

En el primer cas, especialment, la manté de tal manera que fa més possible el seu cultiu a qualsevol època de l'any, i d'una manera especial facilita d'poder-hi una llaurada immediatament després d'extreure'n els fruits.

Les diverses transformacions que sofreixen els fems des del seu estat primitiu fins que per mitjà de les fermentacions passa a ésser aquella massa pulposa i fosca, producte l'humus, el qual prové de la cellulosa dissort, tampoc preocupen a aquells als quals haurien de preocupar, i és que el nostre exportador no té l'esperit de preparador i prefereix embarcar molt cap a Itàlia i França, que enviar directament al consumidor. Sembla talment que la fatalitat ajudi a què a l'estranger considerin com a dolents els nostres olis, i és perquè nosaltres, indirectament, contribuïm a què així passi.

Si no prénen els nostres exportadors, o, més ben dit, els nostres preparadors d'olis, determinis per deixar entrar oli bo, ja sigui en dipòsit o amb port franc, es veuran en anys d'escassa collita obligats a tenir que preparar llurs marques en països estrangers allà on hi hagi més llibertat en el que es refereix al lliure intercanvi d'olis.

Naturalment que una disposició d'aquesta natura desvetllaria els recels dels nostres olivicultors; però és un fet que sense causar-los cap perjudici ens asseguraria en anys dolents com aquest el poder presentar bons olis al consumidor, i per tant ens asseguraria la clientela, cosa que avui és difícil.

Contra la crisi d'enguany res hi podem, però podem contra les que se'ns preparen en anys de bona collita mundial, quan nosaltres no tinguem olis de marca per preparar i en canvi els italians i francesos, tenint collita a casa seva, no facin cas dels nostres productes. Es per això que haurem d'ésser els oliaires partidaris dels dipòsits franes o de l'entrada temporal dels olis estrangers, amb la qual cosa evitaríem una nova crisi.

Lisini Andreu

Escola Superior d'Agricultura

Responent a les demandes rebudes repetidament de gran nombre d'agricultors catalans, l'Escola Superior d'Agricultura organitzà el curs passat una Secció d'Ensenyament postal, començant per l'edició de textos de matèries d'interès per a la nostra agricultura, escrits expressament per les persones més enteses en les respectives matèries, en la nostra terra, i ilustrats amb nombrosos gravats. Essent aquesta tasca orientada a la major difusió de la cultura agrícola, els textos publicats es venen separadament a les principals llibreries, tenint ràpida realització entre els nostres agricultors.

Però, és evident que el que vol saber més a fons una matèria no en té prou amb la senzilla lectura del llibre; en desitja els comentaris del mateix, les explicacions complementàries que li aclareixin els punts obscurs i dubtosos, el saber si ha entès prou bé les qüestions capdals i les correccions dels errors de concepte que hagi pogut sofrir. Per als interessats en profunditzar una matèria s'ha establert la Secció d'Ensenyament postal, la qual, amb la revisió i correcció de qüestionaris, evacuació de consultes, plantejament de problemes, etc., estarà en constant contacte amb l'alumne, i guiarà, controlarà i corregirà els coneixements que vagi adquirint.

L'Escola Superior d'Agricultura no té pas intent, amb aquesta Secció, de crear una nova carrera ni donar títols; vol només donar una possibilitat d'aprendre a's agricultors desitjosos de saber i que no poden trasladar-se a la ciutat. Per això l'alumne pot matricular-se en aquelles matèries que li interessin, en totes les que desigui, deixant les que no tinguin utilitat per ell. Cal esmentar, però, que hi ha grups de matèries afins que és recomanable estudiar-les plegades, per a treure'n un major profit del conjunt. També és possible anar-se matriculant successivament de totes les assignatures amb la qual cosa l'alumne adquirirà una quadra general de coneixements agrícoles.

Les assignatures amb que ha començat la Secció d'ensenyament postal són aquelles els textos de les quals són ja publicades. El preu de matrícula, comprenent l'envio del text i altres impresos necessaris per a l'ensenyament, és de 20 pessetes per a les assignatures: "Cotivarera", "Fabricació d'olis", "L'art de fer bon vi", "Les vaques i la producció de l'et", "Malalties del bestiar" i "Organització i gestió de Sindicats agrícoles"; de 15 pessetes, per a les assignatures de "L'anet Per", "Mamotrectió del bestiar", "Reproducció i herència en el bestiar" i "Les llets i llur apreciació"; i de 10 pessetes, per la d'"Anàlisis d'adobs".

Actualment estan imprimint-se o en preparació els següents textos: "Fertilització de terrenys", "Vinya", "Conreu forçat", "Màquines agrícoles", "Construccions rurals", "Anàlisis de vins", "Fabricació de conserves vegetals" i "Indústries derivades de la llet", que, junt amb algun altre, quedaran publicats aquest curs, admetent-se tan prompte ho siguin la matrícula, segons el preu que s'anunciarà oportunament.

Els que vulguin inscriure's o demanar més detalls, poden fer-ho a la secretaria de l'Escola Superior d'Agricultura (carrer d'Urgell, 187, Barcelona).

L'ORGANITZACIÓ DE VALORS HUMANS EN LES FUNCIONS AGRICOLES

IV

ALEMANYA MOVILITZANT FORCES ECONOMIQUES DESPRÉS DE LA GUERRA

La història de l'economia alemanya registra, en els anys que volten la meitat del segle passat, una de les èpoques més interessants del seu desenrotllament. Per una part, el començ de la creixença gegantina de la gran indústria; per altra, la transformació de l'explotació agrícola, que fins aleshores havia estat "extensiva", prenent sobtadament el caràcter de "intensiva".

La indústria va demanar homes i més homes. L'agricultura cridava als treballadors rurals que no deixessin la terra per les invitacions manyagues dels centres industrials; ella també necessitava gent per vigoritzar l'empenta que començava a donar amb els nous procediments de cultiu.

La indústria creixia amb una puixança sense precedents; mai tenia prous treballadors. Des de llavors, sempre l'agricultura alemanya ha tingut déficit d'homes. Ella pron alimentava famílies nombroses; però sols una petita part dels individus quedava per fer-la prosperar amb el seu treball. Molts varen deixar la terra nodridora un punt varen ésser bons per guanyar-se el pa.

D'aquesta manera l'agricultor alemany ha tingut sempre al davant l'espectre de la manca de braços.

En l'any 1905 l'enquesta de la Cambra Agrícola de la provincia de Brandenburg trobava com a resultat la manca del 20 per 100 dels obrers necessaris per als treballs agrícoles del Brandenburg. Altres regions acusaven un dèficit semblant. Malgrat el corrent nacionalista, adreçat cap a un lancament envers els elements estrangers, els agricultors alemanys han hagut de recórrer als forasters. De temps s'han comptat per milers els polonesos que es guanyen la vida en els camps d'Alemanya.

Però la guerra ha complicat les coses. Mig milió d'entre els terrassans més forts varen perdre la vida en els camps de batalla, i uns quants milers arrossegueu crosses o són arrossegats ells mateixos en cadires portàtils.

Doncs bé: aquesta terra, que ha perdut una part fan important dels elements que la vaioritzaven, ha de produir més que abans de la guerra. Ho demanen els directors del poble alemany, ho demana l'economia del país.

Aquesta terra alemanya que durant la guerra, aprofitant presoners, internats, mutilats i tot el que va estat a l'abast del braç de ferro de les institucions de l'imperi, va poder fer el miracle que 70 milions de persones no morissin de fam, ha d'obeir a la veu que arrea del país li crida perquè es faci capaç de limitar tot el possible la importació de productes estrangers.

Els centres industrials, que prenen tantes forces humanes al treball de la terra i consumeixen una quantitat tan gran dels seus fruits, aferreixen, en compensació, a l'agricultura, instruments de conreu perfeccionats. Però no n'hi ha prou. Manenen homes.

L'administració envia al camp els mutilats de la guerra als quals encara queda prou braç per emprar en treball productiu. Semblaria un esmorz; però no ho és. La força nodridora de l'única que pot acudir i donar a aquests desgraciats la pau d'una ocupació noble i el sant pa de cada dia.

Les oficines de col·locació també envien cap al camp els obrers de centres industrials i oficis que estan en crisi. Però aquesta gent sol ésser neòfita. Molts dels que arriben dels centres de població desconeixen el que és la feina d'una granja i tenen poques de les habilitats que donaven els conreus. L'agricultura els dóna la benvinguda, també els empra; però li falta altra gent.

L'agricultura vol gent preparada, vol homes que sàpiguen portar a terme les missions delicades que demana un sistema d'explotació basat en les idees científiques del dia i en les adquisicions de la tècnica moderna.

Per això les institucions d'ensenyament agrícola, especialment les de prop dels centres de població, han intensificat els cursets especialitzats per a petits i grans.

Les institutsi on han estat recollits els orfens de la guerra i els fills dels invàlids pobres ofereixen a l'agricultura llur preferent atenció. Els xicots són iniciats en les pràctiques dels conreus i de les feines de la granja; les noies aprenen les intimitats de l'economia domèstica i les operacions de la petita indústria rural.

Al mateix temps, s'ha reglamentat l'aprenentatge en els treballs agrícoles, a fi de protegir els joves contra l'explotació de que són víctimes moltes vegades per part de certs agricultors poc escrupolosos i garantir als que s'inicien un ensenyament pràctic acurat.

Hi ha moltes altres iniciatives i temptatives encaminades a donar intel·ligències i braços a l'agricultura. Com a assaigs que són, servirien sols per demostrar-nos l'afany amb què els alemanys ataquen el problema de la mà d'obra agrícola i de la capacitació de gent per valoritzar la terra. Potser en parlarem en una altra ocasió.

Per acabar, citarem l'obra de la colonització interior, que ja des de darrers del segle passat havia donat bons fruits, i que va prendre en la llei de 1910 ("Reichssiedelungsgesetz" d'11 d'agost) una importància molt gran, procurant terra per als nous colons, i facilitant l'arrodoniment de propietats petites o explotacions incompletes i la divisió de la propietat desmesuradament grossa.

Per aquest camí esperen els alemanys que la seva agricultura podrà fer innecessària la importació d'una gran part de productes que venien de fora i que abans de la guerra representaven un tere del consum del país. Com que s'ho han posat amb molt convenciment i s'hi han posat a treballar de valent, em sembla que ho aconseguiran.

Josep Mallat

Berlín-Charlottenburg, 1923.

La indústria dels superfosfats

Els superfosfats que s'empren per l'adob de les terres són un producte industrial provinent de la transformació química dels fosfats naturals.

En diverses regions del món existeixen grans jaciments de fosfats naturals de composició i riqueses diferents i d'origen també diferent: així jaciments d'aparita, fosforita, coprolita, etc.

Aquests minerals contenen l'element fòsfor, que és el que s'ha de donar a les plantes, en forma de fosfat tricàlcic barejat a altres substàncies. Com que la valor agrícola d'un fosfat és donada per la seva major o menor dificultat en el temps, és, per la seva estabilitat, els fosfats naturals tenen poca valor. En canvi el fosfat tricàlcic que conté no és soluble. La indústria dels superfosfats consisteix en transformar el fosfat tricàlcic del fosfat natural en altres fosfats que siguin solubles. Aquest s'obté tractant el mineral per l'àcid. L'àcid emprat és el sulfúric, industrialment dóna els millors resultats.

Abans de tractar el mineral per l'àcid sulfúric, es pulveritza i es passa per sedassos per obtenir una pols ben fina, de manera que l'àcid sulfúric actuï-hi completament, penetrant per tot arreu. Les dues operacions fan al mateix temps en un cilindre horitzontal provist de forats i en l'interior del qual són continguts uns boles d'acer. Gràcies al cilindre, les boles pulveritzen el fosfat, que surt pels forats. El cilindre és contingut dins d'un altre cilindre més gran, de tela metàl·lica, de malles més menudes, que deixen passar pels forats el fosfat d'un determinat grau de fineses.

Després de pulveritzat es fa el tractament per l'àcid sulfúric. Aquesta operació més difícil, l'àcid ha de ser emprat en la proporció justa, que no és fàcil donada la variabilitat del mineral. Tant si l'àcid es posa en massa quantitat com si es posa en proporció menor de la necessària, es verifiquen inconvenients que redueixen la valor agrícola del superfosfat obtingut.

El fabricant ha de procurar d'obtenir la transformació de tot el fosfat tricàlcic insoluble en fosfat soluble, que és el que es paga. Això, però, no s'aconseguei mai completament.

Un cop tractat per l'àcid, el superfosfat s'ha de secar i pulveritzar de nou. L'assecament pot fer-se en les ventilats i aleshores dura almenys un parell de mesos; però es fa també artificialment en aparells especials, els quals cal evitar l'excessiva elevació de temperatura que alteraria el superfosfat. Per últim es fa la granulació en molins especials, un dels més usats és el desintegrador Lorenz.

Un cop això fet el superfosfat es posa a la venda.

CRONICA SOCIAL

DE L'ASSALT FRUSTRAT A UNA TARTANA

Amb referència al fet ocorregut abans d'ahir a la Rambla de Santa Mònica, prop del Banc d'Espanya, i del qual ja donàvem compte en la nostra edició anterior, els detinguts per la policia foren els següents:

Leopold Martínez (a) l'Aristòcrata, al qual se li ocupà una ipstola Star i tres carregadors; Antoni Debesa Bayona i Francesc Gutiérrez Arroyo.

Estan rigorosament incomunicats als calabossos de la jefatura.

Han estat practicats registres als domicilis dels detinguts i també en algunes cases de Terrassa, guardant-se absoluta reserva sobre llur resultat.

Es deia si el Leopold Martínez està complicat en l'assalt a la Caixa d'Estalvis de Terrassa.

DELS EVADITS DE LA PRESO DE SARAGOSSA

Durant tot el dia d'ahir, la policia va estar practicant actives recerques, car hi ha sospites que alguns dels escapats de la presó de Saragossa intentaren refugiar-se a la nostra ciutat.

El Lluís Lasierra Figueras, de 22 anys, fou detingut el primer de setembre, al Bar La Trona, del carrer de la Cadena, d'aquesta ciutat.

En ésser detingut, va manifestar que feia pocs dies havia arribat de París, i que s'estatjava al carrer de l'Hospital, amb dos amics seus lleiders.

Atordit a preguntes, va acabar per confessar que estava reclamat pel jutjat de Saragossa, com a complicat en l'assassinat dels tres empleats municipals.

També està reclamat per un altre jutjat com a còmplice de l'assassinat d'un obrer.

La policia confia, però, que si véen a Barcelona seran aviat detinguts, perquè són prou coneguts d'ella.

UNA INSPECCIÓ A L'AJUNTAMENT DE BADALONA

Ha estat nomenat delegat governatiu per inspeccionar l'Ajuntament de la veina ciutat, el comandant d'infantaria N'Antoni Radua.

ASSOCIACIÓ DE CENSATARIS

L'Associació de Censataris, donada l'inajornable necessitat que sigui solucionat definitivament el transcendental problema de la regulació i rendició dels censos i a fi que serveixi d'orientació a la campanya que amb tal objecte ve sostenint, ha fet editar unes fulles i fascicles que totes les persones que paguin censos poden recollir gratuitament en els seguents domicilis:

Frederic Nadal, Plaça Reial, 14.
Félix Duran i Canyameras, plaça de Sant Miquel, 3.
Ildefons Bosch, carrer de Llúria, no, tercer.
Josep Codolà, Passeig de Gràcia, 41.
Josep Camps, Rambla de Catalunya, 27, segon.
Miquel Ferrer, Rosal, 79, bga.
Elies Sáez, Plaça de la Vila, 3, Sarrià.
Joan Picó, Ponent, 10.
Ignasi Payàs, Salmerón, 239.
Josep Bosch, Vallirana, 32.
J. Marimé Moliné, Plaça Mercadal, 32.

La Música

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Pau Casals i Fanny Davies

L'actuació del mestre Casals a Barcelona en aquest començament de curs ha tenir díjous passat un magnífic epíleg amb el recital que ans s'feri i al qual aportà la eminent pianista Fanny Davies la seva col·laboració valuosíssima.

No caldrà dir que l'annui d'aquest concert arragué al Palau una gernuïda immensa, devota i desirjosa de retre al mestre il·lustre i a la seva bella dama col·laboradora un homenatge fervorós. La sala presentava l'aspecte brillant dels dies de gran solemnitat, plena a rebossar.

Dues sonates per a piano i violoncel de Beethoven i Brahms, respectivament, les quals primera i tercera del programa. A la segona, dedicada a la música antiga, Fanny Davies interpretà al piano una *Gallarda*, de Byrd, i un *Gavotte*, de Purcell — compositors anglesos del segles XVI i XVII —, i la "Fantasia Cromàtica i Fuga", de J. S. Bach, i en Casals una sonata de Locatelli, amb acompanyament de piano. Un programa, com es veu, d'una comercialitat austeritat, però conjuminat amb un depurat criteri artístic.

La Sonata op. 102, número 1, de Beethoven, fou executada amb el més gran recolliment, abandonant-se per complir l'horitzó dels de les primeres obres al poètic encís i força de sugestió que flueixen del joc d'en Casals. I si en finalitzar la magistral interpretació d'aquesta sonata, l'entusiasme del públic no esclatà en una ovació tan espontània i calorosa com les demés que durant la vetllada es prodigaren, cal atribuir-ho a què l'obra triada no és de les que fàcilment "arriben" i s'imposen als oients. Cal observar que Beethoven, en escriure-la, havia abandonat quasi les fórmules i procediments habituals i característics de la seva arquitectura—genial sempre, però sumesa fidelment a les normes que el seu propi credo estètic li imposava — i assumia a una més gran l'llibertat d'expressió, formant-se un ron llenguatge, més matitzat i ric d'elements, més adequat a la profunditat cruixent de les seves concepcions, capaç de traduir fins les més vagues ressonàncies del sentiment. I és per això que les darreres obres beethovianes, entre elles la sonata a què ens referim, no presenten en llur forma aquell perfil net i precís que facilita en les precedents llur comprensió i assimilació.

L'interpretació d'aquesta sonata fou, repetim-ho, una meravellaa de justesa i fidelitat, una l'ssó magnífica que no ens cansaríem d'analitzar. I el mateix cal dir de la de Brahms, en la qual l'interessant treball temàtic i la riquesa exuberant de ritmes i delicats matisos pogueren apreciar-se amb el just relleu.

L'altra sonata, de Locatelli, que figurava en el programa, ens oferí l'avinantesa d'admirar una vegada més la tècnica prodigiosa d'en Casals, tan perfecta, que en ell sembla un do de la natura; tan ben regulada sempre i tan ben equilibrada amb les facultats excepcionals d'aquest elegit. L'entusiasme de l'auditori es desbordà en acabar en Casals aquesta deliciosa sonata, i les interminables ovacions l'obligaren a afegir dues obres més, de Bach, al programa: un *niroso*, amb acompanyament de piano, i un fragment de *suite* per a violoncel sol.

Fanny Davies secundà meravellosament el nostre gran artista, i amb això queda fet el millor elogi d'aquesta interessantíssima pianista, que tan aviat s'ha guanyat l'admiració i estima del públic barceloní. En les sonates de Beethoven i Brahms arribà a la més perfecta compenetració amb en Casals, sense deixar d'afirmar la seva personalitat en la interpretació de la part de piano d'aquestes obres, ben important i plena d'esculls. Quan obtingué, però, un veritable triomf fou en executar, so'a, les obres de Byrd, Purcell i Bach. El sentiment ingenu dels primitius clavecinistes ens fou admirablement revelat per aquesta exquisida pianista, que sembla trobar-se del tot dins el seu element interpretant aquesta música. També la formidable "Fantasi Cromàtica i Fuga", de Bach, ens fou tramesa amb tota fidelitat. Potser —gosaríem a dir-ho? — notàrem en algunes frases de la "Fantasia" certa nerviositat en l'expressió que alterava un xic l'ambient sever de l'obra; però la fuga fou dita magistralment, fentnos sentir la senyora Davies la seva austera bellesa i grandiositat.

També hagué de correspondre gentilment a ben notable pianista als aplaudiments amb dues obres fóra de programa. La segona d'aquestes, una formosa sonata de Scarlatti, produí en el públic el més gran entusiasme.

Acabat el concert, hagueren de sortir els dos artistes innombrables vegades a retre les més afectuoses i sinceres ovacions que mai hem sentit.

X.

AMICS DE LA MUSICA

Cassadó, l'eminent violoncellista català, recentment vingut d'una triomfal *tournée* per Itàlia, Melanie Hacker-Hallor, notable sopran vienesa, i Rudolf Baudler, artista de la Volksoper, de Viena, són els tres artistes als quals la direcció artística dels Amics de la Música ha confiat els concerts inaugurals del curs 1923-24 d'aquesta prestigiosa entitat, els quals tindran lloc, respectivament, els dies 13, 21 i 28 del mes que som.

CRONICA DE CULTURA

BIBLIOTECA POPULAR DE PINEDA

Organitzades per la Direcció Tècnica de Biblioteques Populars i la Comissió d'Educació de la Mancomunitat, es donaran dues conferències ilustrades amb projeccions, a la sala de lectura de Biblioteca Popular de Pineda, sobre el tema "L'home i la terra". Aquestes conferències aniran a càrrec del professor senyor Pau Vila, i tindran lloc els diumenges dies 11 i 18 del corrent, a les sis de la tarda.

ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA :: CURS MONOGRAFIC

El professor J. M. Soler i Coll donarà un curset monogràfic a l'Escola d'Agricultura, titulat de "Les indústries derivades de la llet".

Lletaria. — El control de la llet; conservació de la llet; venda al natural; llets fermentades.

Mantegueria. — Desnatat de la llet; maduratió i barratatge de les cremes; darreres operacions de la fabricació de les mantegues; conservació; control i falsificacions; aprofitament dels residus.

Formatgeria. — Fonaments generals; fabricació de formatges: a) de coagulació espontània; b) de pasta tova, frescos, afinats amb floridures exteriors, afinats sense floridures exteriors; c) de pasta ferma amb floridures interiors; d) de pasta ferma sense floridures interiors i amb crosta. Heugerament cuits i cuits. Aprofitament dels subproductes de la formatgeria.

El concurs començarà demà, dilluns, dia 12, acabant díjous, dia 6 de desembre. Les classes es donaran a l'Escola, dilluns i díjous, de set a vuit, i dimarts i dimeres, de sis a vuit del vespre.

El preu d'inscripció és de 20 pessetes.

Per a consultes i matrícules dirigir-se a la secretaria de l'Escola Superior d'Agricultura, Urgell, 187, telefon 579 H, Barcelona.

Inspecció a l'Ajuntament de Barcelona

"El Noticiero" d'ahir vespre publicava la següent notícia:

València, 10.—Aquesta nit surt cap a Barcelona, a l'objecte de realitzar una inspecció en aquest Ajuntament, el secretari del Govern civil de València senyor Feliu Peyró, al qual acompanya un comandant d'enginyers i un advocat de l'Estat.

Els Teatres

GOYA.—*El timbre de alarma*, comèdia en tres actes d'Hennequin i Dacn.

Els que tenim la desgràcia d'haver d'assistir a gairebé totes les estrenes que es fan als teatres de Barcelona, ens empassem cada mort i cada llauna que fan feredat. I després encara tenim la desgràcia d'haver-ne de parlar, de dir quatre coses al públic sobre l'argument i la valor de l'obra. I de vegades ens trobem que "el mort" és l'obra d'un amic nostre, que ens fa grans barretades i ens pregunta per la salut de la família. Els nostres estimats lectors no poden imaginar-se els compromisos que un té, els equilibris que un ha de fer, per quedar una mica decentment amb la pròpia consciència i evitar una garrotada de l'autor, i qui diu garrotada diu, si més no, una cara de tres déus.

Perquè, creguin-me, als autors el que els dol més i el que els costa més és reconèixer que s'han equivocat. Jo, com que faig d'autor, de crític i de públic, sé el pa que donen en cada un d'aquests tres estaments, i em permeto la lleugera vanitat de creure que em sé fer càrrec de les coses.

Quan un va a una estrena, ja hi va amb el melic estret, pensant amb l'estona que li espera; però, de tant en tant, ens enganyem, i resulta que en comptes d'ensopir-nos, fins ens arribem a divertir i a passar una estona agradable.

Així ens ha succeït amb l'estrena de "El timbre de alarma", que malgrat d'ésser traduït a la llengua espanyola, i perdre, com a conseqüència de la traducció, la meitat de la gràcia, resulta ésser una comèdia deliciosa, i fresca i picant com una gasosa al mes d'agost.

Un dels coautors, el senyor Hennequin, ja té una gran fama com a inventor de farses lleugeres i delicades, pintades de verd, d'aquell que no oïen els ulls ni les orelles.

En la comèdia que ens ocupa, comença per estar ben pensat l'argument. Es tracta d'un tronera de l'aristocràcia, una mica vellot, però ben conservat, al qual els seus amics íntims i les dones dels seus amics íntims li diuen *Boby*. *Boby* és soltet, viu en una casa magnífica i no s'està de res. Li fa companyia una mena de paràsit simpàtic i barra, un amic de tota la vida que viu a les seves costelles. Però l'ànima de la *gargonière*, la que fa i desfà, és la dona del millor amic de *Boby*, un xicot molt aprotitat que és diputat i ministre. La ministressa, Madame Vidal, és la passió permanent de *Boby*, i aquesta bona dona que malgrat ésser una adúltera, vol guardar sempre les formes, veu que *Boby* du una vida massa desordenada i s'empesca el següent truc: li fa creure que està molt malalt, ha tingut el pobre *Boby* una emfisema d'atac de pàgre, i Madame Vidal enciborna un metge perquè fingui la por al cos del seu amic.

Amb l'amenaça de la mort, Madame Vidal arma tota una bateria contra el pobre *Boby*. Li fa venir de provincies el seu nebot, amb la dona i la sogra, perquè li cuidin la casa i vetllin per la salut de l'oncle.

Boby es resigna a tot i comparèixen els provincians; el nebot és un infeliçàs, un pobre noi ridícul, professor de llengua *tagala*. La dona del nebot és una xicota bonica, però impresentable, i la sogra és una artista de poble, que composa oratoris i Te Deums per als vicaris de la radalia. A més a més comparèix un amic de la senyora sogra, que n'està enamorat, i al final del primer acte, que és d'un gran efecte còmic, es desenrotlla amb tota la seva ferocitat aquesta invasió de família tronada i caricaturesca al voltant de l'encibornat *Boby*.

Però, què passa? Doncs, res; que la dona del nebot, que feia pena al primer acte, s'ha convertit en una doneta espiritual, elegantíssima, plena de vivor. La sogra, meravellada de la vida de París, ja no va a missa ni compon cantates a quatre veus, sinó que roda pels cabarets composant *shymmys* i dirigint la *jazz-band*, i s'enamora com una boja de l'íntim amic paràsit de *Boby*. L'únic que continua badant, és el ridícul nebot, amb la seva càtedra de llengua *tagala*, i el seu únic alumne, que resulta ésser un Padre.

Boby està encisat amb la seva neboda i cada dia li fa més fàstig la dona del ministre, i per fer la cosa entretinguda, sent el coet de la gelosia. I el coet és el següent: un altre amic de *Boby*, un barra amb totes les de la llei, es dedica a la dama del nebot; *Boby* ho descobreix i passa una tragèdia, i al mateix temps, la neboda descobreix les relacions de *Boby* amb la dona del ministre i passa una altra tragèdia.

Però són tragèdies de pa sucat amb oli, perquè tot s'arregla. *Boby* renyeix amb la seva amiga i la neboda renyeix amb el ser amic. I ara, d'això en succeeix una tragèdia encara més gran: *Boby* i la neboda es confessen el que no gosaren, es diuen que estan follament enamorats l'un de l'altre, i decideixen plantar-ho tot. Aquí arribem en el moment més atrevit de l'obra, però la moral vetlla entre bastidors. *Boby* és un arranxat, no és un canalla, i ve't aquí que ara es troba amb el seu nebot; el seu nebot en una bata repugnant, té una pinta ridícula; però és un tros de pa. El nebot confessa a l'oncle que sospita de la seva dona, li demana consell, li diu que sense l'amor de la seva dona no podria viure; i aleshores *Boby* sent el disbarat del que anava a fer, recomana al neu nebot que es modifiqui la cara, que es tregui el bigoti i els cabells i es posi una bata més presentable; *Boby* lluita com un desesperat, però el seny s'imposa. En el moment que va a fugir amb la dona del seu nebot, fingeix un nou atac de pàgre, i aleshores li ensenya a la neboda el disbarat que anaven a fer; la neboda, que és una bona xicota, ho comprèn perfectament, i *Boby* se sacrifica per la felicitat del nebot, que és un noi jove i té una ànima de pa de pessic.

La comèdia està tota ella ben dada i pintada de pasades d'un picant encertadíssim; hi ha situacions d'un còmic pujat, però de bona llei, i els tocs sentimentals hi viuen amb una discreció adorable.

La companyia Díaz-Artigas, es trobava com el peix a l'aigua fent aquesta obra. El senyor Díaz de la Haza va fer una delicadíssima creació del personatge de l'amic paràsit, i a la senyora Ortega, en el paper de neboda, no se li podia demanar més. Fins el senyor Artigas, que no és pas un bon actor dramàtic, fent el protagonista, va resultar un *Boby* discretíssim i entretingut.

Josep Maria de Sagarra

ROMEA

De programes de veritable selecció poden reputar-se els que ofereix al seu públic l'Empresa del Teatre Català Romea, per a avui, diumenge. A dos quarts de quatre es posarà en escena la més emocionant de les obres d'En Folch i Torres, "L'infant que no sap son nom". A la sessió de moda, a dos quarts de sis, i a la nit, es representaran els dos últims grans èxits de la casa, la delicada comèdia estrenada ahir amb gran èxit "Vacances reials", tres actes del culte literat En Carles Soldevila, i la famosa comèdia en dos actes d'En Juli Vallmitjana, "Don Pau dels consells".

Les sardanes

BALLADES PER A AVUI

Matí

Plaça Reial, cobla Barcelona.
Carrers de Bofarull i Sagrera, La Principal de Terrassa.
Plaça de Valentí Almirall, cobla Els Rossinyols.

Tarda

Orfeó de Sans, cobla Barcino.
Plaça de l'Església (Sant Martí), cobla Els Rossinyols.

La ballada que hi haurà al matí a la plaça Reial per la cobla Barcelona és organitzada pel Foment de la Sardana, i s'hi desgranarà el següent programa: "L'avi Xena" (Juncà), "Festívola" (Pau Casals), "Amor perdut" (Morera), "La malmaridada" (Pérez Moya), "Puigcerdà" (Serrat), i "Encantament" (Blanc).

El Foment Sardanístic Andreuenc celebrarà una ballada de sardanes avui, a dos quarts d'onze del matí, al carrer de Bofarull encreuament a Sagrera, per la cobla La Principal de Terrassa.

PALAU DE LA GENERALITAT

EL LABORATORI D'ASSAIGS

El Laboratori General d'Assaigs i Condicionament de la Mancomunitat de Catalunya, durant el passat mes d'octubre ha efectuat els següents anàlisis:

Formigó, 15; ciments, 2; rajoles, 12; transformadors, 3; electromotors, 3; acer, 3; espinal artificial, 2; cairons de vidre, 1; reductors de velocitat, 2; freqüencímetres, 1; cables flexibles d'acer, 2; sulfats de sosa, 1; apoclorits de calç, 2; quitrà, 2; gas, 1; cordons de goma, 1; cordons flexibles, 4; tela impermeabilitzada, 1; teixits de cotó, 13; aigües, 8; carbons, 2; terres de control, 6; vins i similars, 47; aliments, 14; adobs, 64; diversos no especificats, 3. Total, 215.

Del Municipi

LA COMISSIÓ DE FOMENT

Aquesta Comissió ha acordat proposar a l'Ajuntament que tenint en compte que segons informa la Secció Facultativa, està redactant el projecte de clavegueres de Sarrià, es desestimi la instància formulada el maig darrer per diversos veïns de l'esmentat ex-poble, interessant que es procedeixi a cobrir la mare de la Riera de Sardenya, ja que en el dit projecte de clavegueres ja s'hi inclouen les necessàries obres per al desviament de la dita mare.

EL DEUTE MUNICIPAL

S'avisa els que tinguin sollicitats l'afegiment de fulles de cupons als títols del Deute municipal quatre i mig per cent, emissió de 13 de maig de 1903, que estan despatxades les factures números 102 al 120, podent passar per la Dipositaria municipal el dia 13 del corrent, de deu a una, que el seran lliurats els títols amb les fulles respectives, previ el lliurament del resguard corresponent.

EL GOVERN DEL DIRECTORI

EL SENYOR OSSORIO I GALLARDO HA EXPOSAT EL SEU PROGRAMA POLITIC, ENTRE LES BASES DEL QUAL HI HA L'ADOPCIO DE LA REPRESENTACIO PROPORCIONAL, RENOVACIO DEL REGIM LOCAL I RECONEIXEMENT DE L'ESTATUT DE CATALUNYA

LES FESTES DE CARTAGENA

Els reis d'Espanya, abans d'anar a Itàlia, se'n tornen a Madrid :: Al general Primo de Rivera se li escapa el tren reial

Cartagena. — A l'hora anunciada els Reis es dirigiren a l'estació per emprendre el viatge de tornada a Madrid.

Els Reis foren acomiadats per les autoritats, personalitats, comissions oficials i nombrós públic, el qual estava als andens.

Després de partir el tren reial, quan ja sortien les autoritats i el públic de l'estació, arribava a aquesta amb automòbil, acompanyat de l'ajudant del Rei, senyor Jàudenes, el general Primo de Rivera.

Aquest explicà a les autoritats el motiu del retard, dient que havia obeït a confondre el xofer el camí de l'estació i haver arribat fins prop de Los Dolores.

Seguidament es van prendre mesures perquè el president del Directori pogués reunir-se a la comitiva règia.

Després d'avisar per telefon a l'estació de Los Molinos, dient que quan arribés el tren reial no se li donés sortida fins que arribés el general Primo de Rivera, aquest prengué un automòbil, arribant a l'esmentada estació, on prengué el tren i continuà, en companyia dels Reis, el viatge fins a Madrid.

UNA COMISSIÓ QUE VISITA EL REI

El rei ha rebut una comissió de Barcelona, presidida pel comte de Sert.

LA CONFERENCIA DE L'OSSORIO I GALLARDO

La seva opinió dels moments actuals. Entre les bases del seu programa figuren la representació proporcional i l'estatut "de Catalunya"

En el discurs pronunciat ahir pel senyor Ossorio i Gallardo a Guadalajara, va examinar minuciosament el què era l'antic règim, i afirmà que no podia tornar.

Audiències i governs—digué —delegacions d'hisenda, "jefatures" d'obres públiques, de mines i de monts, universitats, escoles i fins cases-quarters de la guàrdia civil,

Aquesta fou l'Espanya de la Restauració, de la regència, del regnat actual, fins al mes de setembre darrer; aplastar, pulveritzar, esventar aquesta política miserable i criminal, ha estat un servei tan enorme, tan salvador, que potser no es donen compte de la seva trascendència ni els mateixos que el duen a cap.

Consentir la seva resurrecció, seria el màxim vilipendi; els espanyols, els que ho toleressin, demostrarien que ho mereixen. No ja el present moviment militarista, una guerra civil tindria justificació abans de veure tornar aquella podridura moral, cada un dels actes de la qual venia a ésser com una bofetada que un covard donés a una víctima lligada embrutantse prèviament les mans.

En acabar amb el caciquisme, tot seria inútil si no ens disposessim a fer un examen de consciència i a situar-nos un a un, acceptant les culpes pròpies, assabentant-nos que no hi ha regeneració col·lectiva sense regeneracions individuals, enlairant l'ànima i sentint en l'íntimitat de l'ésser l'inefable sacerdoci de la ciutadania.

Molt els deu remordir la consciència als polítics que toleren l'ofensa sense protestar perquè això no és desertar. Entre els que feren política, hi ha homes dignissims. I com que la política és una tècnica de realitats, resulta pueril pretendre que la facin els que no l'entenen i que no la facin els que l'entenen.

Cap organisme directiu, cap Consell d'Administració, podrà ésser constituït amb seleccions tan singulars.

No es pot demanar que no hi hagi partits polítics. Es podrà citar un sol exemple de país civilitzat que visqui sense? Cal que n'hi hagi i que siguin bons.

No es pot tampoc abominar de tots els que intervingueren en la política, sense especificar els aprofitats i esterilitzar els nefastos.

Es vulgui o no, caldrà que així s'esdevingui perquè mai ha perdut la Història el sentit de la continuïtat.

Cal jutjar cada home pel seu valor específic i no pel lloc que ocupa a l'escalafó d'un partit, i cal perseguir sense descans i sense treva el sistema vençut, els seus personalismes, les seves organitzacions, els seus sacerdots i els seus regidors i creients sepultant-los sota set estats de la terra i trepitjant tots damunt d'ella constantment perquè si no s'arrasés prou podria tornar a la superfície, i si tornés s'acabaria Espanya.

Diu que no sent amor pel militarisme i odia tot el que a Espanya acaba en "ismo", perquè suposa una extravaació de les forces pròpies.

Elogia l'ardor amb què el Directori defensa des de les columnes de la "Gaceta" la moral pública. També elogia que el Directori hagi donat a la seva acció un motiu jurídic delicat i respectuós.

Sovint sento a dir que el risc no existeix perquè l'actual moviment s'ha fet per mòbils patriòtics i desinteressats. Els que ho diuen, volent servir i adular l'exèrcit li fan poc favor.

Jo crec reverenciar-lo més dient-li que tots els militars que intervingueren en els moviments polítics del segle XIX ho feren també amb idees enlairades.

Un altre mal causat per la situació actual, no per culpa del Directori, sinó per absència de ciutadania en el poble espanyol, que defuig tota intervenció a la vida pública..... (Censura).

Entre el que destrueix el Directori hi ha el molt de podrit que hi ha a Espanya i altres coses que el públic no comprèn perquè encara estan en peu, com la part permanent del Senat i les Diputacions provincials que són nius del caciquisme.

S'han de suprimir tots els privilegis existents a favor dels elements armats, la qual cosa la pot fer un Gabinet militar.

Cal reformar el Codi de Justícia militar, per esborrar-ne tot el què encara subsisteix de fur personal. Cal suprimir totes les diferències que respecte de sous, descomptes i jubilacions, prevaleixen entre els funcionaris civils i els militars.

S'ha de sostreure el règim de classes passives militars al Consell Suprem de Guerra i Marina, i tornar-lo a la Direcció especial del ram.

Cal acabar amb la legislació especial en ordre a l'embarg dels sous dels militars.

Cal esborrar l'excepció que els exclou de la llei de responsabilitats de funcionaris públics.

Militars i civils s'han d'equiparar en els repartiments veïnals, substitutius de l'impost de consums.

Del carnet se n'ha de fer un document igual per a tots els servidors de l'Estat, i no un privilegi especial per als militars. Cal unificar les formes i solemnitats amb què compareguin a declarar davant dels tribunals de justícia, militars i paisans.

Raona sobre l'afirmació de què el Directori no pot construir res, perquè construir un suport orgànic per al Parlament i les corporacions locals, per a la justícia i l'exèrcit, la hisenda pública i l'ensenyament, és una tasca tant àrdua i complexa, tant difícil, que només pot realitzar-se amb autoritat mitjançant el concurs de moltes i molt autoritzades opinions i amb la prèvia i pública controvèrsia respecte del què s'ha de fer..... (Censura.)

L'obra destructora és pròpia daquests homes; la constructiva, d'uns altres.

Se n'ha d'anar aviat, car la permanència al Govern és inevitable desgast i consumpció; i com que ara el Govern no és de partit, sinó de classe, cal tenir present sempre que el que es desgasta i consumeix, no és altra cosa que l'exèrcit mateix.

El deure dels homes que vulguin ésser útils a Espanya és ni col·laborar ni destorbar.

Alguns alletgeixen que el marquès d'Albucemas no demostrés més vigoria en la defensa del poder. Jo li vull retre l'homenatge del meu aplaudiment. Aquesta prova de cordura va ésser un servei abnegat que a costa del seu amor propi va fer a la pàtria.

Es clar que tan ria podut resistir si ho hagués volgut; però si ell estava més que convencut, com ho estem tots, que darrera del seu partit i de tots els liberals concentrats i dels conservadors coadjuvants no hi havia res, res, absolutament res; i eren mentida les Corts, mentida l'administració, mentida l'ordre, amb quin dret havia de vessar la sang dels seus germans?

I la col·laboració, per què ho seria recomanable? Perquè un tractament com aquest, de cirurgia, ha de reeixir sol o fracassar sol.

Jo s'entén que en hagar la col·laboració no alludeixo a aquella que sempre és obligada en política, de fer pública defensa de les convicccions, per si els governants els volen acceptar.

Jo mateix he predicat amb l'exemple i he d'aplaudir el Directori perquè m'ha donat proves de què en alguna ocasió no he predicat pas en el desert.

El Directori ha d'apreciar més que el concurs sumis la contradicció ideològica.

Mor més fàcilment una política per la soledat que per la lluita.

El nou Govern haurà de tenir un cert tipus dictatorial. En el que cal fer proposa el següent:

Reforma del règim local, que gairebé totalment aprovaren les Cambres, després d'una discussió que va durar anys, i després s'ha reprogut pels governants lliberals i conservadors.

Representació proporcional. Ells demanat reforma en reiteraces proporcions els lliberals de tots els matisos, els republicans, els socialistes i els regionalistes: l'han propagat ordenadament els elements catòlics no representats al Parlament: l'han accepat dos Governs conservadors, i si no recordo malament un fins l'arribà a articular.

Colonització interior.

Humanització del contracte d'arrendament de finques rústegues.

Ordenació ferroviària. El projecte del senyor Maura per disciplinar problema tan important i acabar amb l'actual malversació ja està votat pel Senat i aprovada la totalitat al Congrés, on quedà pendent de discussió l'articulat.

Reforma judicial.

Estatut anomenat de Catalunya, però que en realitat no fou redactat solament per a Catalunya, sinó per a totes les regions que el vulguessin aprofitar, constituint-se autonòmicament.

Tot aquest programa pot estar realitzat en el termini d'un any, aproximadament.

El Govern que l'executés no hauria de durar més que el temps indispensable per promulgar aquestes lleis i realitzar unes eleccions amb representació proporcional, règim local nou i tribunals independents depurats i ràpids.

Constituït un Parlament amb les màximes seguretats de sinceritat, li quedaria encomanada la satisfacció de les lleis promulgades, i del seu si sortiria el Govern nou.

La vida política prendria novament via lliure i el poble experimentaria la sensació de què surt d'un bany.

Cal demanar que el Directori acabi la seva obra. Espanya s'ha de guardar de tres enemics: el sistema polític que la va degradar; la utopia comunista que pot ensagnantar-la i la cobdícia estrangera que pot decorar-la.

Acaba dient el senyor Ossorio:

Davant d'aquestes tres amenaces cal un front únic, sense distinció de dretes ni esquerres i tots aquells que tinguin la història neta i el cor saà.

Els regionalistes de Cantàbria

Santander.—L'Ateneu ha recollit la polèmica iniciada des de "El Pueblo Cántabro" pel senyor Jaume Fuente Vila, sobre la independència regional de Cantàbria, organitzant una sèrie de conferències sobre aquest tema, a càrrec de diversos elements de la intellectualitat de Santander.

Una comissió de Sarrià, Sant Gervasi i Les Corts

El president del Directori ha rebut una comissió de Sarrià, Sant Gervasi i Les Corts.

La integraven, per Sarrià, els senyor Turell, Llobet, Torné, Miralles, Plautada, Martín i Boada; per Sant Gervasi, els senyors Coll i Rialp, i per Les Corts, els senyors Planell i Cuyàs.

Solliciten els comissionats que l'agregació a Barcelona sigui substituïda per una federació municipal anàloga a les de Londres i Brusselles, sobre unes bases que tenien presentades des del mes d'agost passat.

També demanen la resolució favorable d'un recurs presentat per l'Associació de Sarrià en reparació de greuges rebuts de l'Ajuntament de Barcelona.

Acompanyava la comissió el senyor Rornanillos.

Els comissionats abandonaren la Presidència molt satisfets de la rebuda que els féu el general Primo de Rivera.

PERIODISTA ALLIBERAT

El jutjat militar ha decretat la llibertat del periodista Amor Sánchez Carro, que aquesta tarda ha abandonat la presó.

GAZETA LOCAL

La conferència d'avui, diumenge, corresponent a la sèrie de conferències religioses, morals i instructives que cada diumenge a dos quarts de quatre es donen a l'Institut Salesià, carrer de Rocafort, anirà a càrrec d'En Josep Serrat, i versarà sobre el tema: "Els científics egoïstes enemics de l'idioma internacional auxiliar Esperanto".

CONCORRENT A L'EXPOSICIO DEL MOBLE, DEL VUIT AL QUINZE D'AQUEST MES, PER UNA PESSETA QUE VAL L'ENTRADA TINDREU OPCIÓ A UN DELS MOBILIARIS QUE SE SORTEGEN

PARAIGUES CARDUS
Portaferrissa, 10

ABRICS
PER A
Senyors i nens
Assortit complet
Preus reduïts
CASA
PANTALEONI GANS
13, Portaferrissa, 13

Ecrudà nacional: café LA GARZA.

Gerros per a agua, forma nova i elegant, a 2 pessetes. Veure'ls és comprar-los! Només a les vaixelleries de Lluís Inglada, Rambla de les Flors, 8, i Ronda de Sant Antoni, 5.

CAMISERIA SANS
Boqueria, 32
Gran assortit en corbates

COLLEGI DE METGES DE BARCELONA

El Col·legi de Metges ha dirigit als seus associats la següent circular:

"Havent-se declarat obligatori per a tots els metges l'ús del llibre registre als efectes de la tributació, es posa en conhiment que aquest Col·legi s'ha encarregat de la confecció de llibres i de presentar-los a l'Administració de Contribucions per a la reglamentària legalització.

"Dins de breus dies es comunicarà a tots la data que podran passar per la Secretaria, per abonar l'import del llibre i deixar el nom per registrar-lo.

En encarregar-se el Col·legi de tota aquesta tramitació, ho fa amb ver goig, per tal de proporcionar una economia, i per tal d'evitar molèsties als companys.

Fàbrica d'IMPERMEABLES de totes classes, Abrics, Gabardines, creadors de les peces de dos usos "DOS EN UN", preus de fàbrica. BALMES, núm. 8 (cantonada Corts Catalanes).

FERRETERIA, BATERIA DE CUINA
Estufes de Petroli
RAMON ROCA MATARÓ
Argenteria, 43 i 51
Telèf. 288 A. 647 A.

Ha estat nomenat professor ajudant de la càtedra de Tècnica anatòmica d'aquesta Facultat de Medicina el doctor En Joan Vàzquez Sans, que amb tal motiu està rebent moltes felicitacions.

Galeries Layetanes
CORTS CATALANES, 613
MOBLES, JOIES, TAPISSOS
LAMPARES decoració, projectes per eminents artistes

Grans Magatzems de Sastreria EL SOL, Hospital, 55, i Mendizàbal, 1. Especialitat en la mida. Grans existències de vestits i gabanys confeccionats per a senyor i nen. Preus moderats.

Calefacció ideal
ESTUFA J. M. B.
València, 346. Telèfon 747 S. P.

Sastreria Rossell, Asalto, 22, Altes novetats en gèneres per a la mida. Vestits i gabanys confeccionats. Darrers models.—Preus limitats.

Per a comerç i idiomes, Taquimeca, etc., estudieu, senyor o senyoreta, a l'ACADEMIA COTS, carrer dels Arcs, 10. Telèf. 5031 A. La més important d'Espanya.

Sangrá Tel. 1475 A. Pelai, 11 Banyeras

PARAIGUES Rda. Sant Pere, 18
GARANTITS EL LOUVRE

PARAIGUES Ferran, 14. Casa
OMBRELLES CLAPES

L'extraordinària exclusiva Gaumont "O, la cultura física!", que s'estrena aquesta nit al Coliseum, és una pellícula excepcional per tots conceptes. Als mèrits d'interpretació, "mise en scène" i fotografia s'hi afegeix l'atractiu d'ésser interpretada per Richard Talmadge, home extraordinari, dotat d'una agilitat sorprenent que li permet fer els salts més atrevits i les piruetes més fantàstiques.

COMAS, S. en C.
Passeig de Gràcia, 2
Telèfon 4592 A.
ABRIGS CONFECCIONATS
La casa millor assortida en

Antiga Casa Viladrosa d'Alemany i Pi
(S. en C.)
Estufes de petroli, marca SUMUM, les de mínimum de consum amb el màximum de calories. Llum brillant, petroli refinat per a estufes. Servei de repartiment a domicili.

ALGUNA DE LES HABITACIONS QUE HAVEU ADMIRAT EN EL CONCURS DE LA CASA HUMIL, PODEU POSSEIR-LA PER UNA PESSETA, VISITANT L'EXPOSICIO DES DEL VUIT AL QUINZE D'AQUEST MES

UN ACLARIMENT MOLT IMPORTANT

Al Govern civil va ésser facilitada una nota que diu:

"No és cert, com duia un diari de la nit, que el governador civil hagi dit als periodistes que no sap el dia exacte de l'arribada del "Monarca i de la seva esposa" sinó que va manifestar "SS. MM. el Rei i la Reina".

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a 2/4 de 8, 1 dinar a l'americana, de 9 a 11.

La Reial Acadèmia de Bones Lletres, de Barcelona, celebrarà sessió dimarts, dia 13 de novembre, en la qual l'acadèmic corresponent, En Carles Rahola, donarà compte d'un treball inèdit titulat "Girona en l'antiguitat".

JOIES VILANOVA UNIO, 6

Podeu comprar calçat completament de 1'Ano. Espléndid Bazar, 71, Salmerón, 71

LES SENYORES QUE VESTEIXEN AMB ELEGANCIA, COMPREN ELS ADORNAMENTS PER ALS SEUS VESTITS A LA CASA PANADES I CARBO, Carme, 16. Tel. 5396 A.

DILIGENCIES PER LA MORT SOBTADA D'UN ESTUDIANT

El jutjat del districte de Llotja instrueix sumari per la mort del jove Eduard Rodríguez Gutiérrez, de 25 anys i estudiant, que va ésser trobat mort a casa del seu íntim amic Alfred Solar Morel, que viu al Passatge d'Escudellers, número 7, primer pis, segona porta.

Si bé en principi hom va creure que es tractava d'una mort natural, sembla que el Soler va declarar que d'un temps ençà el seu amic donava mostres d'una fonda preocupació, motivada, segons ell, per la conducta que venia observant la seva amiga íntima, que el tractava molt despectivament.

Dilluns a la nit, l'Eduard hagué d'ésser auxiliat en una farmàcia, a causa d'un fort malestar i amb molta insistència va demanar al seu amic que el deixés anar a dormir a casa seva, perquè ell no volia veure més la seva amiga.

Es ficà al llit i l'endemà, al migdia, veient que no es despertava, el Solar entrà a la cambra, on el trobà mort.

El jutjat ordenà que es practiqués l'autòpsia al cadàver, i com sigui que els metges observaren quelcom d'anormal, determinaren que les visceres i líquids del cadàver fossin remesos al Laboratori mèdic legal, per tal de procedir a llur anàlisi.

Les averiguacions portades a cap per la policia semblen determinar, però, que el mort era un morfinòmen, i que trobant-se el seu organisme molt debilitat també per una malaltia crònica que sofria, tot plegat haurà estat la causa de la seva sobtada mort. El fet s'aparta, doncs, del caràcter fulletinesc que alguns diaris d'anit volien donar-li.

CRISTALLERIA
PORCELLANA
MAJÓLICA
PISA
METALL
BLANC
ORFEBRERIA
GANIVETERIA i CORDES
FANTASIES EN ARTICLES D'UTILITAT I ADORNO PROPIS PER A REGAL
VAJILLA FISA, S. A.
BORRELL, 91 a 97
BARS
RESTAURANTS
COMUNITATS, ETC.
Assortiment complert modern

NO PERDEU AQUESTA OCASIO DE VISITAR L'EXPOSICIO DEL MOBLE, CAR US POT TOCAR PER SORT UN MAGNIFIC MOBILIARI

PRIMO DE RIVERA DIU

"La formalitat i bon règim en els negocis ajuntat a l'economia i baratura en els gèneres són la màxima garantia de pau i prosperitat d'un país."

Tot comprador que desitgi efectuar amb encert les seves compres ha de saber que

ELS MAGATZEMS
"LA IMMORTAL GIRONA"
identificats amb aquest criteri, ofereixen a la seva distingida clientela, i al públic en general, les selectes novetats que per a la present temporada acaba de rebre.
BRUC, 68-70. — Tel. 1531 A
BARCELONA

"QUIMERA DE ORO". — Sabó de moda "MARYCEL"

S'empaperen habitacions a 15 pessetes. Font de Sant Miquel, 4, Darrera de la Casa la Ciutat.

Avui, diumenge, a les onze del matí, tindrà lloc al saló de l'Exposició del Llibre del teatre Goya una reunió per tractar de la constitució a Barcelona d'una Societat d'Amics del Cinema, similar a les existents a l'estranger.

A la dita reunió poden assistir-hi tots els aficionats, encara que no hagin estat convocats prèviament.

PURE PERMANYER
El millor aliment vegetal, indicadíssim per a criatures i persones delicades d'estómac. El trobareu a tots els Centres d'Específics i Colmados i al :: :: :: Dipòsit :: :: ::
PASSEIG COLOMB, 2 : Telèf. 2026 A

AIGUA IMPERIAL

ABRIGUETS
des de 5'95 ptes.
sols per pocs dies els trobareu a la CASA REXACHS, que és on es fabriquen.
Central: Portaferrissa, 16.
Sucursal: Consell de Cent, 339 (entre P. de Gràcia i R. de Catalunya)

Llorens Gns.
Rambla de les Flors, 30

Aquest dilluns, dia 12, vendrem a preus de fàbrica, pessetes 5'25, bullidors de llet en alumini, 2 litres, i a preus progressius els següents dies de la setmana, fins a arribar al seu preu corrent de 7'65 pessetes.

EL SORTEIG QUE S'EFECTUARA A L'EXPOSICIO DEL MOBLE EN COMBINACIO AMB LES ENTRADES EXPESES DEL VUIT AL QUINZE D'AQUEST MES, CONSTA DE 25 GRANS LOTS D'HABITACIONS COMPLETES DE LES MILLORS CASES

¡COL·LEGIALS!
CAPES
IMPERMEABLES
SUPERIORS
CASA ROSICH
Ronda de Sant Pere, 7
Plaça de Sta. Anna, 9
Tapineria, 33
Hules e Impermeables Rosich, S. A.
BARCELONA

Treballant a la fàbrica de bugies que hi ha al núm. 159 de l'avinguda d'Icària, Ramon Molines, de 16 anys, caigué dalt abaix d'un pou d'aigua bullenta, produint-se greus cremades a tot el cos.

CRONICA JUDICIARIA

AUDIENCIA PROVINCIAL

VISTA DE CAUSES

A la Secció segona, per no comparèixer els testimonis de càrrec, s'ha suspès la vista de la causa per homicidi contra el somatenista Josep Gómez.

Davant de la Secció tercera ha comparegut Marcel·lí Solé Vidal, acusat d'una estafa de 5.860 pessetes a Joan Esteve. El fiscal va demanar que se'l condemnés a un any, vuit mesos i vint-i-un dies de presidi correccional més 6.860 pessetes d'indemnització.

ASSENYALAMENTS PER A DEMA

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—La Bisbal. Incident. Francesc Bonaset contra Josep Pujol.

Sala segona.—Universitat. Major quantia. Companyia Central d'Il·luminació per gas Lebón contra Domènec Mumbrú.

Sala segona. Interdicte. Ségú i Graeda contra Joan Teixidó

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera.—Drassanes. Cinc orals, per injúries, contra Angel Pestaña.

Secció primera. — Vich. Un oral, per estafa.

Secció segona.—Oest. Homicidi. Josep Bellés. Un incident, per aixecament de béns.

Secció tercera. — Hospital. Dos orals, per robatori i rapte.

Secció quarta.—Barceloneta. Dos orals per fut, un per estafa, i un altre per injúries.

ELS TRAMVIES

PER A EVITAR L'AGLOMERACIÓ DE PASSATGERS

El general Lossada digué que havia celebrat una entrevista amb el senyor Foronda, per tal de tractar de l'excés de passatgers que es col·loquen a les plataformes dels tramvies, havent convingut establir un servei extraordinari a les hores de més aglomeració. Els cotxes que faran aquest servei sols admetran bitllets pel trajecte total i no faran pasades intermèdies.

El tentu mal de coll usau FARINGOL
No tossiu més. Preneu pastilles KLAM
TRES RALS CAPSA

CAMBRES DE BANY
I LLURS ACCESORIS
BANYERES
LAVABOS
WATERS
BIDETS
DUTXES
AIXETES
Etc
Preus Reduïts
ENRIC CARDONA
Vergara nº 1
Comte Assalt nº 39 a 45
BARCELONA

LAVABOS-BANYERES
ESCALFADORS
BIDETS-DUTXES, etc
JAUME SAURET
— PELAYO, 7 —

NOVES RELIGIOSES

DEL BISBAT

Ha arribat amb l'exprés de França el cardenal arquebisbe de Tarragona, doctor Vidal i Barraquer, marxant seguidament amb l'exprés de València cap a la seva arxidiòcesi.

— El 18 d'aquest mes començarà Santa Missió al rectorat de Montmajor, que dirigirà el reverend P. Roc Bosch, C. M.

— Procedent d'Alemanya ha arribat a Barcelona el bisbe de Mariana (Xile), doctor Martí Rucker, el qual ha estat comissionat pel Govern xilè per estudiar les organitzacions universitàries europees.

ANIVERSARI DE LA MORT DEL P. CATALÀ

Avui, diumenge, es complirà el primer aniversari de la mort d'aquest savi pedagog escolapi, el reverend pare Jaume Català i Comas, que durant llarg temps portà la direcció del Col·legi de Sant Antoni de les Escoles Pies d'aquesta ciutat, i que en deixar-la va fundar la Residència d'Estudiants a Lovaina, que tanta anomenada prengué i que va ésser arrasada per la invasió alemanya.

L'any passat, amb motiu de la seva mort, els seus deixebles li tributaren aquells funerals que amb tanta solemnitat es van celebrar a la Casa de Caritat. Enguany, per demà, diumenge, la Comissió de l'Homenatge ha organitzat una vetllada necrològica al Col·legi de Sant Antoni, d'aquesta ciutat, a la qual hi prendran part els senyors: Jordi Olivar, Manuel Comas, Salvador Miracle i Eugeni Nadal i Camps.

Dilluns, a les deu del matí, se celebrarà un ofici de difunts a l'església de l'esmentat Col·legi per l'eterna descans de l'ànima de tan eminent escolapi.

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

La Junta Directiva de l'Exposició en la seva darrera reunió, acordà facultar l'alcalde, en virtut de la proposta formulada en aquest sentit pel Comitè Mixt, per nomenar una ponència, que estudiés com més aviat fi sigui possible, l'Exposició; sol·licitar un informe respecte d'una instància presentada demanant el traspàs del contracte per a la construcció del Palau de les Nacions; denegar una demanda de pròrroga del termini de contracta d'arrendament dels quioscos del Parc de Montjuic; autoritzar la celebració del próxim Carnestoltes als terrenys de l'Exposició; ratificar l'acord del Comitè Mixt, aprovant la previsió trimestral econòmica; interessar del ministre d'Estat per tal que doni curs al reglament de l'Exposició, i deixar sobre la taula els projectes presentats per la Direcció general d'Obres fins que s'instal·li el nou règim que proposi l'esmentada ponència.

DE SUBSISTENCIES

DESPRES DE LLUR ABARATIMENT MOMENTANI ELS PREUS HAN TORNAT A PUJAR

Preguntat el governador, per part dels vaquers, si havia autoritzat l'augment de la llet, contestà que havent-se-li tramès una instància dient que a 70 cèntims perdien diners, i autoritzant el ban de pujar les subsistències, si no és capriciosament, ha autoritzat que es vengui a 80 cèntims el litre.

També li fou demanat si s'havia augmentat la taxa del carbó, manifestant que tampoc hi havia tal augment, sinó que barrejaven les qualitats primera i segona i ara s'ha decidit que la primera classe l'Espriu es vengui a 3 pessetes, i la segona a 2'75 pessetes la rova.

El sucre, que és un dels pocs articles que està taxat, continua essent sejaat al mercat.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA MILITAR

MERCAT DE LLOTJA

BLATS

Aragó i Navarra	de	41 a 43
Castella i Maria	de	38 " 38 1/2
Extremadura	de	34 " 35
Andalusia dur	de	

(Preus en pessetes 100 kg. sense sac damunt vagó origen.)

FARINES

Força	de	62 a 63
Extra local	de	58 1/2 " 59
Corrent local	de	52 " 53
Blanca extra Castella	de	58 " 59
Blanca corrent Castella	de	42 " 43
Balls	de	

(Preus en pessetes sac de 100 kg. damunt carro aquí.)

BESPUILLES

Número 3	de	25 a 26
Número 4	de	24 " 25
Segones	de	22 " 22 3/4
Terceres	de	21 " 21 1/2
Quartes	de	18 " 19 1/2

(Preus en pessetes sac de 60 kg. damunt carro aquí.)

Menut (pruna)	de	18 1/2 a 19
Segonet	de	17 1/2 " 18
Bero	de	14 1/2 " 15

(Preus en rals quartera de 70 litres sense sac damunt carro aquí.)

CEREALS

Morisc Plata	de	31 3/4 a 32
Ordi Extremadura i Manra	de	32 a 32 1/2
Civada Extremadura	de	29 " 29 1/2
Sueve Lleonesa	de	45 1/2 " 46 1/2
Faves Bajoi vellca	de	72 a 73
Faves Extrem. o Andalusia	de	42 1/2 " 43
Favons Extrem. o Andalusia	de	41 " 42
Favons estrangers	de	40 " 41
Veces Segorra	de	46 " 47
Veces Andalusia	de	34 " 35
Veces estrangeres	de	40 " 41
Veces verdes	de	34 " 35
Escaiola Andalusia	de	
Escaiola Marroc	de	56 " 56 1/2
Escaiola Plata	de	55 1/2 " 56
Mill estranger	de	44 " 45
Herpa	de	37 " 38
Tites	de	42 " 43

(Preus en pessetes 100 kg. amb sac damunt carro aquí.)

LLEGUMS

Arròs

Bomba	de	90 a 100
Especial	de	63 " 64
Selecto	de	62 " 63
Matusat	de	61 " 62
Bell-llocd O.	de	58 " 59
Tirancat	de	50 " 51

Despulles d'arròs

Farina	de	50 a 52
Clundre (farinassa)	de	30 " 31
Escatlat	de	

Mongetes

Castella	de	125 " 130
Mallorca	de	105 " 108
Prat	de	90 " 100
Estrangeres	de	80 " 89

Cigrons

Saüc	de	
Blancs arrugats alfarnates 44/46	de	125 a 126
Blancs arrugats alfarnates 48/50	de	120 " 121
Blancs arrugats alfarnates 52/54	de	110 " 112
Blancs arrugats alfarnates 58/60	de	102 " 104
Blancs arrugats alfarnates 60/65	de	90 " 92
Pelons	de	90 " 105
Llantles	de	115 " 150
Guixes	de	

(Preus en pessetes 100 kg. amb sac damunt carro aquí.)

GARROFES

Xipre i Creta	de	42 a 43
Negra Vinaroz	de	40 " 41
Negra Castelló	de	40 " 41
Negra Matafera	de	37 " 38
Negra Eivissa	de	31
Mallorca	de	29 " 30

(Preus en rals 49 kg. sense sac damunt carro aquí.)

FARRATGES

Alfals primera	de	7 1/2 a 8
Alfals segona	de	7 " 7 1/2
Palla llarguesa	de	5 1/2 " 6
Palla curta	de	5 " 5 1/2
Palla d'olivera	de	7 1/2 " 8
Trepadella	de	7 " 7 1/2

(Preus en pessetes 40 kg. damunt carro aquí.)

Polpa remolatxa, estrangera	de	39 a 40
Polpa remolatxa, país	de	29 " 30
Tortó de coco	de	28 " 29
Farina llinosa	de	35 " 36

(Preus per 100 kg. amb sac damunt carro aquí.)

VAGONS ARRIBATS

ESTACIÓ M. S. A.

10 de blat; 1 de farina; 1 de civada.

ESTACIÓ DEL NORD

6 de blat; 7 de farina; 1 de civada; 1 d'ordi.

Impressió general:

Blats. — El d'ahir estigué completament desanimat.

Mongetes. — Com sigui que de moment tots els detallistes han cobert les seves necessitats, no hi havia a la nostra plaça, aquest llivantor de preus de dies passats. Encara que el preu assenyalat era el de 108 pessetes per a la classe Mallorca, es creu que els venedors no haurien mirat prim en rebaixar una pesseta o més per cent quilos.

Segons dades, hi ha molta mongeta forastera comprada a preus relativament baixos, puix es diu que no arriba a valer 90 pessetes posada damunt carro al nostre molt; es tracta de mongetes que encara que comprades a Marsella, són procedents de l'Europa Central, Iugoslàvia, Romania, etc.

Les altres classes, Prat i València, es pagaren de 100 a 105 pessetes.

Blats i farines. — No han canviat els preus. Amigó ha ofert alguna cosa, però a preus tan alts, que els fabricants no estan pas disposats a acceptar-los. Ofereix 49 i 50 pessetes els cent quilos sobre vagó procedència. A Castella, Manxa i Extremadura van acceptant els preus ja coneguts.

Les farines persisteixen baixes i essent la fabricació local la primera a seguir el corrent. H ha alguna fabricant que cedeix ja a 58 pessetes els cent quilos.

En garrofes i farratges, sense variació.

A LES SENYORES
que siguin un xic intelligents en GENERES PER A VESTIR-SE i que sàpiguen una mica de comptar
ELS OFERIM

Duvelina.—Canussa de llana obrada, doble ample, gènere de molta aparència i gran rendiment per a vestits i per a abrics de senyora, assortit en colors ... ... 5'—metre

Duquessa. — Seda negra de gran relleu, molt efecte i qualitat, negre, garantit, doble ample ... ... 7'50 "

Cotolà. — Llana molt superior, de 120 centímetres ample, per a vestits usuals i estil sastre, de gran novetat, a escollir entre dotze colors distints ... 9'— "

Tricot.—Seda tubular negra, de 140 centímetres ample, gènere d'actualitat molt apropiat per a capes, vestits i combinacions interiors ... 15'—metre

Llanes. — variades per a bates i vestits, a preus a l'abast de totes les butxaques, des de ... 1'90 "

Cortes de vestit en llana Reps, molt suau i de la caiguda que els gèneres de preu alt ... 15'—corte

NOTA IMPORTANT.—Cada comprador nou que visiti aquests establiments es convertirà en parroquiana fixa, encara que sense adquirir res. Aquest es el resultat de servir bé i no abusar en els preus.

Corts Catalanes, 646, 1r PRESOL, 2.a, (quasi xamfr à carrer de Clarís)

GRANS MAGATZEMS **TIVOLI** CASP, 17 i 19 (davant del Teatre)

FABRICACIO PROPIA — ENGROS I DETALL

Obsequi del dilluns dia 12

6 Draps esponja grans per 2'50 pessetes
12 " " " " 6'50 "

GRANS REBAIXES A TOTES LES SECCIONS - FLASSADES I EDREDONS A PREUS DE FABRICA

Jocs de taula - Gèneres blancs de pròpia fabricació - Jocs de llit. - Confeccions blanques - Gèneres de punt i camiseria a preus sense competència - Llaneria i sederia

OCASIONS PER A AMBULANTS, REVENEDORS, HOTELS I COOPERATIVES

Realitzem a baix preu totes les peces de confecció procedents dels nostres mostruaris

ELS ESPECTACLES

-TEATRES-

Gran Teatre del Liceu

Temporada d'hivern 1923-24. Companyia d'òpera de primissima cartello.—Continua obert l'abonament a la Comptaduria del teatre (carrer de Sant Pau, núm. 1 bis, entresol, de deu a una, de dos quarts de quatre a set i de dos quarts de deu a onze de la nit.

Teatre Català Romea

Telèfon 3500 A.

Avui, tres formidables programes, tres. Tarda, a dos quarts de quatre, la més emocionant de les obres d'En Folch i Torres: **L'infant que no sap son nom** Preu popular. A dos quarts de set. Dos veritables èxits. La nova comèdia en tres actes, d'En Carles Soldevila, **VACANCES REIALS** i la comèdia en dos actes, de gran broma, d'En Vallmitjana, **DON PAU DELS CONSELLS** Nit, butaques a dues pessetes **DON PAU DELS CONSELLS** i **VACANCES REIALS** Demà, tarda, Butaques a 1 i a 75 pessetes. Tres hores de broma contínua, tres. **El truc del senyor Banyuls, Liquido i pagat i El pintor de miracles.** Nit, **Vacances reials i Don Pau dels consells.**

Gran Teatre del Bosc

Empresa Sindicat Musical de Catalunya

Avui, diumenge, 11 de novembre, a les 3'30 tarda, 1, La sempre ovacionada opereta en dos actes, del mestre Guerrero, **La monteria.** 2. La popular opereta en dos actes, **La dogaresa,** amb un excellent repartiment. Nit, a les 9'30 en punt. Tres èxits del gènere líric. 1. La sarsuela en un acte i tres quadros, mestre Chapis, **La tragèdia de pierrots.** 2. La sarsuela en un acte i tres quadros, mestre Vives, **Dolors Montes.** 3. La joia musical del mestre Caballero, **La viejecita,** prenent-hi part tota la companyia i nodrit chor general. 32 professors d'orquestra. Pròximament, **La Dolores;** 60 professors, 60!

TEATRE NOVETATS

CIRC EQUESTRE

Gran companyia internacional acrobàtica, equestre, còmica i musical. Director: Mr. Ventura Gassou.

Avui, diumenge, dues extraordinàries funcions: tarda, a dos quarts de cinc i nit, a les deu: Èxit colossal de tota la companyia Overton amb els grans artistes Higgins, estilista; Miss Eulalia, filferrista; The Ianzys, célebres perxistes; Miss Ventura, amb els seus gossos savis; ensinistrats; Trio Bryantos, clàssics sonyorets i un home; Cavalier Fabra, imitador original; Trio Morano, acròbates saltadors; C. Christiansen, campió de marxa a peu; Trio Osnotos, trampolí americà; The Asas (San), tronpe japonès, Barsa i Geroma, divertidíssima parella de clowns; Silva i Minoni, augustes de soirée.

Dilluns, dimarts i dimecres, no hi haurà funció. Dijous, dia 15, quatre interessants debuts, quatre.

Teatre de l'Orfeó Gracienc

Auditorium, Astúries, 83

Companyia "Estudi Cirera". Primers actors i directors, J. Cirera i E. Lluelles. Primera actriu, Pepeta Valero. Primer actor còmic, Lluís Mir. Avui diumenge, 11 novembre de 1923, dos quarts de cinc de la tarda, la celebrada comèdia dramàtica en sis actes **Sherlock Holmes.** Intermedis amenitzats pel tenor Riera. Lloges amb sis entrades, 10 pessetes; butaques platea i circulars, 2 pessetes. Entrades per als socis, 0'50. Estrenada presentació; admirable conjunt. El teatre més luxós i confortable de Gràcia. Ultima de temporada de les famílies, tant per l'escollit repertori de les obres com per l'economia dels preus.

Gran Teatre Espanyol

SANTPERE - BURGOS

Avui, diumenge, formidable cartell. Tarda, a les quatre: **SERES CUNYATS** i el veritable vodevil estrafalàric, en tres actes, **EL BARO DE LA RABASSADA** Nit, a les deu: **EL BARO DE LA RABASSADA** Epoteàrrant presentació. Demà, dilluns, a les cinc. Entrada i butaca UNA pesseta. L'exitàs: **LA SENYORETA MARIA** Nit: **EL BARO DE LA RABASSADA**

TEATRE COMIC

Temporada d'hivern de 1923-24 Companyia dramàtica ROMEA - CAPARÓ

Demà, diumenge, colossals funcions. Tarda, a les quatre, i nit, a dos quarts de deu, dues magnífiques obres, dues: I. Grandiós èxit del drama en tres actes, **BATALLA DE REINES** magnífica presentació; decorat nou. II. La celebrada comèdia dramàtica, en dos actes, de Benavente, **LO QUE NO MUERE** (EL AMOR)

Dilluns, tarda, gran matinée popular: darrera representació de l'emocionant drama en cinc actes, **La mujer sin nombre.** Nit: **Batalla de reines i Lo que no muere**

SALA EMPORDANESA

Carrer del Pi, núm. 11. Barcelona

Espectacles per a infants

Avui, diumenge, inauguració de la temporada **CINE TITELLES**

TEATRE NOU

Gran companyia de sarsuela, opereta i revistes de **PEP VIÑAS**

Avui, diumenge, tarda, **EL PIERROT NEGRO** i **Los mosqueteros del Rey** per **Galetà Peñalver** Nit, **La monteria,** per **Galetà Peñalver** i **Los mosqueteros del rey,** per Emili Vendrell

Teatre Poliorama

Companyia de Comèdies

Avui, diumenge, tarda, a les tres en punt, primera secció **MILITARES I PAISANOS** A les sis, secció especial, i nit, a les deu, gran moda: **LA COPA DEL OLVIDO**

Teatre Barcelona

Temporada de Tardor

Gran companyia de comèdia **ALBA - BONAFÉ**

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc. El pas de comèdia dels germans Quintero, **A la luz de la luna.** Tercera representació del grandiós èxit en tres actes **EL PAN NUESTRO** Nit, a un quart d'onze. La comèdia en tres actes, de Guillem Hernández Miró; **EL PAN NUESTRO**

Demà, dilluns, nit, **EL PAN NUESTRO**

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de **JOAN VILA** en la qual figuren Roser Leonis, Maria Lacalle, Francesc Gallego i Marian Ozores. — Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc. L'entremés **El caprichito** El xamós sainet en un acte i tres quadros, de Fernández del Villar i mestre Luna, **TRINI LA CLAVELLINA** Èxit, èxit, èxit L'extraordinàriament aplaudida sarsuela en dos actes i dos quadros, d'Antoni Paso, música del mestre Guerrero, **La luz de Bengala.** Decorat de Bulbena i Girbal i J. M. Iglesias. Vestuari de la casa Paquita. Nit, a les deu. L'entremés **Pa que la vià ustè habió.** L'exitàs en dos actes i dos quadros **LA LUZ DE BENGALA** Demà, dilluns, tarda, **Pa que le vià usté habià i La luz de Bengala.** Nit, **El barbero de Sevilla** i **La luz de Bengala.**

—CINEMES—

Saló Catalunya

GRAN CINEMA DE MODA

Notables sextets i trio

Avui, diumenge, gran matinal: tarda, dues sessions. Dos grans èxits del Repertori M. de Miguel: **Problema resolt,** per Ortas, Leonis i Gallego, a riure: escenes de molta broma:; **El príncep aventurer,** pel gran atleta Maciste, emocionants escenes. Nit, els èxits del dia: **Problema resolt** i **El príncep aventurer,** per Maciste. Dimarts, presentació de l'intrèpid Albertini amb la seva sensacional pel·lícula **Juli l'apatxe. Avís:** Durant la matinal d'avui es despatxaran butaques numerades per a la sessió d'un quart de set de la tarda.

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, diumenge, sessió matinal d'onze a una: tarda 3 nit, extraordinaris programes. Les pel·lícules còmiques **Torchi s'embolica** i **El descans dominical;** el grandiós film **El llapis blau,** pel célebre artista japonès Sesue Hayakawa; V. jornada de la grandiosa pel·lícula **El tren número 24.** A la sessió de la nit, estrena de la pel·lícula extraordinària **La Bohème,** per l'estrella de la pantalla Maria Jacobini, i estrena de la VI i darrera jornada de **El tren número 24.**

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA

PROGRAMES SELECTES

Avui, diumenge, primera sessió de tres quarts de quatre a sis: preus: butaca platea, especial, 0'75; preferència, 1 pesseta. Segona sessió, de sis a vuit; preus: especial, 1 pesseta; preferència, 1'50 pts. Tercera sessió, a les deu; preus: especial, 0'75; preferència, 1 pta. La pel·lícula còmica **El descans dominical;** l'emocionant **El llapis blau,** pel célebre artista japonès Sesue Hayakawa, i la grandiosa pel·lícula còmica **Set anys de mala sort,** per Max Linder. A la sessió de la nit, estrena de la grandiosa pel·lícula d'interessant argument **Pobra mainada!** Demà, dilluns, estrena de la colossal pel·lícula de 15,000 metres, **Els misteris de París.**

Monumental - Pedró Walkyria

Avui, diumenge, sessió matinal d'onze a una: **La muller del Faraó,** II jornada; **La sombra del pare;** El terrible "Cagamón" Actualitats Universal. Tarda: **Senyal d'amor.** Nit: **La muller del Faraó,** III i última; **La Bohème,** per Maria Jacobini. Demà, dilluns: **Madame Morland,** I jornada; **La influència oculta;**

Diana-Argentina Excelsior

Avui, **El tren número 24,** 5; **El llapis vermell, Descans dominical, Curses a l'Autòdrom.** Tarda, **Pitjor que una sogra.**

Teatres Triomf i Marina i Cinema Nou

Avui, diumenge, **Curses de sidecars a l'Autòdrom de Sitges, La mestressa rural, La línia de la mort, El tren número 24,** 4 episodi; **Pitjor que una sogra.**

Cinema Princesa

Telèfon 1371 A.

Avui, diumenge, programa extraordinari. La grandiosa atracció **Pitjor que una sogra,** interpretada pel popular artista Max Linder; **La filla del Raval,** grandiós drama del selecte programa Ajuria; **Fatty en dia de camp,** dues parts de broma; **Partit de futbol entre el F. C. Barcelona i el València, La línia de la mort,** gran film dramàtic, creació de l'eminent actor Frank Mayo; **Nicomedes àrbitre,** assumpte còmic. — Demà, tot estrenes, entre elles **Don Juan Tenorio,** obra de l'immortal poeta don Josep Zorrilla; **L'ombra del pare,** creació del simpàtic artista Charles Ray, programa Ajuria; **La mestressa del Ranxo,** gran drama; **El rival del xerif,** dues parts de broma.

COLISEUM

Corts Catalanes, 595 al 599

Telèfon 3535 A

Avui, diumenge, tarda, dues sessions: de quatre a sis i de sis a vuit: la darrera especial. **Èxit extraordinari de la SELECCIÓ EMPIRE** I. El drama de la marca "Universal", **El segell del silenci,** creació de Tsuru-Aoki, muller de Sessue Hayakawa; II. La comèdia dramàtica, del Programa Ajuria, **El que pot una filla,** per Enid Bennett. Nit, a un quart de deu, **renovació total del programa.** I. **Actualitats Gaumont;** II. La comèdia "Universal" **Com un conte de fades,** creació de la formosa Gladys Walton; III. **Pamplines, llop de mar,** pel·lícula còmica per Buster Keaton, l'home que mai no riu; IV. Intermedi musical per l'orquestra de 28 professors, dirigida pel mestre senyor Josep Cumellas Ribó; V. **No afluixis mai,** pel boxador de moda Reginald Denny; VI. L'exclusiva Gaumont **Oh, la cultura física!,** primera producció del saltador Richard Talmadge.

PREUS, incloses tots els impostos: butaca de platea o amfiteatre amb entrada. 2 pts. Entrada general. . 1 " **Les llotges, de quatre a deu entrades, a raó de DUES pts. l'entrada.** **PREUS per a la FUNCIÓ ESPECIAL,** amb localitats numerades, incloses tots els impostos: Butaca de platea o amfiteatre amb entrada. 3 pts. Entrada general. . . 1'50 " **Les llotges, de quatre a deu entrades, a raó de TRES pts. l'entrada.** Probablement en aquesta sessió es projectarà **El viatge dels Reis a Cartagena.**

:: CONCERTS ::

AMICS DE LA MUSICA

Concerts inaugurals

Dimarts, 13 de novembre, a dos quarts de deu nit **Recital de violoncello GASPAR CASSADO** **Blai Net, pianista**

Dimecres, 21 de novembre **Recital de cançons MELANIE HACKER-HALFOR** **Tomàs Buxó, pianista**

Els grans clàssics Brahms-Wolf.

Dimarts, 27 de novembre **Recital de cant RUDOLF BANDLER** **Lilly Bandler, pianista**

"L'humor en la cançó" **Bach, Haydn, Mozart, Zelter, Weber, Loewe, Wolf, Hermann, Pluedemann, Mussorgski, Cornelius**

Palau de la Música Catalana

LLIGA DE Associacions de Música

Les associacions de **Reus, Girona, Olot** i **Sabadell** celebren els dies 13, 13, 14 i 15 de l'actual, respectivament, una **MAGNA SESSIÓ MOZART** en la qual hi prendran part artistes d'alta qualitat: **Jan Smeterling,** piano, **Antoni Piedra,** violí, **Teodor Ritch,** tenor, **Elena Pola,** sopran, **Alexandre Grieff,** baix, i una petita orquestra de 16 professors, membres de l'**Orquestra Simfònica de Madrid,** dirigida per l'actual director de l'orquestra **Konzertverein,** de Munic, mestre **RUDOLF GROSS** El programa està integrat per tres de les obres més representatives de tres dels gèneres més excelsis dels del divi Moxart. **Sonata,** per piano i violí. **Concert,** per piano i orquestra. **SEBASTIA I SEBASTIANA** òpera còmica, en un acte, que serà posada en escena amb tota propietat.

Tots els socis de les Associacions de Música que integren la Lliga tenen dret de concórrer a qualsevol d'aquests concerts, sollicitant-ho a l'entitat de la qual formin part. Els socis de l'Associació de Música "da Camera" tenen igualment dret de concórrer-hi. A la Unió Musical Espanyola (Casa Dotèsio) se'ls assabentarà dels requisits que són precisos per la lliure entrada a aquests magnes festivals.

COLISEUM

Corts Catalanes, 595 al 599. Telèf. 3535

ORQUESTRA PAU CASALS

Avui, diumenge, 11 novembr, a les onze del matí **CONCERT POPULAR MATINAL** Programa: **Beethoven, Wagner.** Preus econòmics. Despatx cada dia a la taquilla del Coliseum

SALA WERNER

Ronda Universitat, 31

Dijous, 14 de novembre, deu nit. Recital de piano pel pianista compositor

Adolphe Borschke

Programes i invitacions: Ronda Universitat, 31, telèfon 1474 A.; Rambla de Catalunya, 72, telèf. 932 G.

RESTAURANTS

Pati Blau

El saló més higiènic de Barcelona

Grandiós èxit del Jazz-band VILA

AVUI DIUMENGE

Concert tarda i nit

-- ESPORTS --

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Avui, diumenge, a les tres de la tarda, **SABADELL-ESPANYOL** (Camp Sabadell)

BARCELONA - U. E. DE SANS (Camp Barcelona)

MARTINENC-EUROPA (Camp Martinenc)

BADALONA-ATLETIC (Camp Badalona)

TERRASSA-AVENÇ (Camp Terrassa)

JUPITER-GRACIA (Camp Júpiter)

Per entrades i localitats als camps de joc.

— DIVERSOS —

PARC

PISTA DE GEL

D'11 a 1. Classes de patinatge: de dos quarts de sis a vuit, SESSIÓ DE patinatge general i exhibicions pels professors Derksen, Angola i Wolms, Jazz-band Verdura. Dimarts vinent, dia de moda.

Venus Sport - Palace Ball

Ronda de Sant Antoni, 62 i 64, Tigre, 27

Avui, diumenge, tarda i nit, ball de societat per la banda Venus Sport, dirigida pel senyor Ponsà, estrenes: Fox-trot de l'opereta "Benamor", marxa "Lituche", tango "Llorena".

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL MOBLE

PARC DE MONTJUICH

Avui, diumenge, dia 11, **GRAN FESTIVAL POPULAR** A les cinc, concert per la **Banda Municipal** dirigida pel mestre **Lamote de Grignon** PUTXINELLIS **Traca xinxi, amb pluja de joguines** **FOCS JAPONESOS** **Elevació de globus aerostàtics imitant Zepelins**

Totes les entrades expedides avui diumenge porten un número que dóna obció a un dels 25 mobiliaris que entren al sorteig.

ENTRADA UNA PESSETA

AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA Revelat de plaques i pel·lícules i tot treball de laboratori. Es remet al cap de **5 HORES** CASA CASELLAS Carrer de Santa Anna, 4. (Prop de la Rambla)

APOPLEJIA (Feridura) — PARALISIS —

Angina de pecho. Vejez prematura y demás enfermedades originadas por la Arteriosclerosis e Hipertensión

Se curan de un modo perfecto y radical y se evitan por completo tomando

→ RUOL ←

Los síntomas precursores de estas enfermedades: *dolores de cabeza, rampa o calambres, zumbidos de oídos, falta de tacto, hormigueos, vahidos (desmayos), modorra, ganas frecuentes de dormir, pérdida de la memoria, irritabilidad de carácter, congestiones, hemorragias, varices, dolores en la espalda, debilidad,* etc., desaparecen con rapidez usando **Ruol.** Es recomendado por eminencias médicas de varios países; *suprime el peligro de ser víctima de una muerte repentina;* no perjudica nunca por prolongado que sea su uso; sus resultados prodigiosos se manifiestan a las primeras dosis, continuando la mejoría hasta el total restablecimiento y lográndose con el mismo una existencia larga con una salud envidiable.

VENTA: Sogalá, Rambla Flores, 14, Barcelona, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

ARISTOCRATIC SALO — **KURSAAL** — TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

ORQUESTRINA SUSE — SALO DE REPOS DE FAMILIES DISTINGIDES

Avui, diumenge, sessió matinal d'onze a una, essent obsequiada la mainada amb un sorprenent present; durant aquestes hores es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis. Tarda, primera sessió a les tres; segona, especial, a les sis; a totes les sessions la superba producció "Metro", **Eugènia Grandet** (exclusiva), interessant assumpte dramàtic segons l'obra de l'immortal Honorat de Balzac, subtil creació dels eminents artistes Rudolfo Valentino i la ideal estrella Alice Terry, completant el programa la preciosa i sentimental comèdia **El més valent del poble,** interpretat per la ingènua artista Lari Horton, i la divertidíssima cinta, de molta broma, **Descans dominical,** darrer dia de la grandiosa obra **Eugènia Grandet.**

Demà, dilluns, extraordinari programa amb quatre grans estrenes: **Els milions del Trust,** per May Allison; **Valents "tenorios"!,** de grans rialles; veritable esdeveniment, gran succés, primera jornada de la pel·lícula **La Sin ventura** (exclusiva d'aquesta Empresa), obra altament interessant segons la célebre novel·la de l'insigne i popular autor "El Caballero Audaz", magistralment interpretada per la genial artista francesa Mlle. Legrand, en el paper de "Ambarina", *magnífica presentació; i la cinta* **Mainadera per amistat,** *de gran broma.*

CHASSAIGNE FRERES

Claris, 43

PIANOS, AUTOPIANOS, HARMONIUMS, ROTLLOS PERFORATS, PIANOS DE LLOGUER I D'OCASIO

Vendes a terminis. Pianos estrangers

SOCIETE GENERALE

de Banque pour l'Etranger et les Colonies

Sucursal de Barcelona

Plaça de Catalunya, 20

Tota mena d'operacions de banca i de Borsa

CAIXES DE LLOGUER

MAQUINARIA FRIGORIFICA

ESCHER WYSS Y C.ª ZURICH

PER A FABRIQUES DE I CAMBRES FRIGORIFIQUES

MAQUINES DE PRODUCCIÓ FRIGORÍFICA
MINIMUM DE CONSUM DE FORÇA

HOTELS - RESTAURANTS - BARS - CARNISSERIES - TOCINERIES - LLETERIES - FABRIQUES DE XOCOLATS

GEL

AUTOFRIGOR — LA MAQUINA IDEAL PER A LA PETITA INDUSTRIA

F. VIVES PONS — BARCELONA: GIRONA, 112 — MADRID: PRIM, 2

"La Sud América" s'imposa

Irritalls d'impremta i articles de propaganda es lliuren a los 24 hores

Procediment americà - Unica a Espanya

Sobres comercials, a 6 ptas. el 1,000.
Paper de barba, a 9 ptas. resma.
Targetes de visita, lliurament immediat.
Talonaris de rifa per a Nadal, i Talonaris lloguer, de 100 fulls, paper del millor, a 0'50 ptas.
Rifa de Nadal, grans *novetats* per fer participacions a la clientela.
Almanacs de paret. Bonicues plaques amb anunci, a 0'25 ptas.
Immens assortit d'originals almanacs de butxaca, a qualsevol preu.
Mitralla reclam, amb anunci, 100 pesetes 1,000.
Tagetes perfumades, a 35 ptas. 1,000.
Carteres amb billets de Banc, patentades, des de 30 ptas. 1,000.
Cromos futbol, amb anunci, a 10 pesetes el 1,000 (mínimum 5,000).

I un sens fi d'articles de propaganda a preus limitadíssims, per ésser fabricació exclusiva de la casa, que garanteixen un reclam constant i durader

Corts Catalanes, 550 :-: Telèfon 43-87 A.

AUTOMOBILS

- - CAMIONS - -

DELAHAYE

AGENTS:
"Unión Comercial Española, S. A."
Rambla Santa Mònica, 7.
Garatge - Bruc, 166.

Llogaré o compraré a Catalunya local d'uns 40.000 pams, amb força o sense, per establir una indústria tèxtil

Escriure detalls a Apartat 566 Barcelona

Decidit ja a adquirir un bon automòbil, determineu-vos sense pensar-ho per un

Hispano-Suïssa

i despendreu bé els vostres diners; amb la dita marca tindreu al vostre servei una màquina perfecta i sòlida que mai us farà quedar malament per carretera. Podem demostrar-vos la seva esmerada fabricació visitant la nostra fàbrica. Soliciteu-nos proves

Agents exclusius:

Vallet i Bofill, S. en C.

PASSEIG DE GRACIA, 20

Si voleu vestir bé i a preus molt limitats, confieu la confecció dels vostres vestits i abrics a la sastreria

Rofastes i Comas

Fontanella, 9-pral.

Bons gèneres i dibuixos selectes

ESTUFES AMERICANES

"MILLER"

Amb cremador patentat per a petroli

Proveïda d'extingidor automàtic. Sense tub de vidre per evitar trencades i els seus accidents. Amb mirador de mica blanca intrencable per apreciar la seva perfecta combustió **CALEFACCIO "MILLER"**, la més higiènica, còmoda, pràctica i econòmica.

De venda a les millors cases de Bateria de cuina i Ferreteries. - Agències a les principals regions d'Espanya

Unic concessionari autoritzat per a la venda general a Espanya:

V. SOCIATS - R. Estudis, 8. - BARCELONA

PAPER DE FUMAR

CLASICO

Bombèta "OPALINA" RAY-WATT

ILUMINACIÓ NOT DECORATIVA GRAN ECONOMIA ÚLTIMA NOVETAT

Riera de les Flors, 16

CARBONS PERMANYER

Monte-sion, 10 - Telèfon 3856 A

Pinyola per a brasers, sac adjunt 40 quilos, ptes. 14'50.

Antracita, Cok, Especial, Boles, Llenya, Alzina pura d'Itàlia

LICEU DALMAU BARCELONA

Per a Senyores i senyoretes: Classes personals modernes: Cultura General, Labors, Comerç, Idiomes.

LICEU DALMAU

Carrer de València, núm. 245 (entre Passeig de Gràcia i Rambla de Catalunya). Telèf. 1845 G.

BLENORRAGIA (PURGACIONES)

en todas sus manifestaciones, *uretritis, prostatitis, orquitis, cistitis, gota matinal*, etc., por crónicas y reboldes que sean, se curan pronto y radicalmente con los

Cachets del Doctor Solvré

que depuran la sangre y los humores, comunican a la orina sus propiedades antisépticas y microbicidas; sus admirables resultados se experimentan a las primeras tomas, la mejoría prosigue hasta el completo y perfecto restablecimiento de todo el aparato génito-urinario, curándose el paciente por sí solo, sin inyecciones ni lavados en que haya de intervenir el médico, y nadie se entera de su enfermedad. Basta tomar una caja para convencerse de ello.

Agente exclusivo: Hijo de José Vidal y Ribas, S. en C., Moncada, 21. — Venta, 5 ptas. frasco: Sugalá, Rambla de las Flores, 14; Farmacia Gelabert, Princesa, 7, y principales farmacias de España, Portugal y América.

Solars

en venda des de 60 cèntims pam, peu del tramvia. Poden visitar-se diumenges de 10 a 1

Carrer de Pere IV, número 556

LA TOS

I ses perilloses conseqüències les evitareu prenent amb constància

TABLETES GABA

refrescants, desinfectants, sobiranes contra la TOS i afeccions de la gola.

CALÇATS SIMON

Liquido a la fàbrica mateix les mostres i calçats amb tares que no podem lliurar als comerciants

PREUS DE SALDO

Fàbrica de calçat: — LLULL, 21 (darrera el Parc)

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA. 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A.

La Mutual Agrícola i de Propietaris S. A.

per a L'EXTRACCIÓ DE LETINES

Es reben avisos

CENTRAL

Passeig de Sant Joan, número 30, primer. Telèfon 1378 S.P.

SUCURSALS

Passeig de Sant Joan número 95, principal. Telèfon 2037 G.

Coello, número 169. Telèfon número 2025 G.

Francesc Giner, número 56 (Gràcia).

Carretera de Sans, número 135 (Sans), primer pis.

: RIGALT I BULBENA

Vidrieres d'art : Esmaltats al foc sobre vidre i cristall : Vidres i cristalls plans i corbats : Baldoses, baldosetes, gravats, biselats i miralls

Casanova, 82, entre Corts i Sepúlveda

BARCELONA

TELEFON 5243 A

HIPOTECQUES

L. MERCADER

Compra-Venda-Finques

Pelayo, 56. 2on. - 2na.

D'11 a 1

PIANOS

DE CORDES CREUADES AMB MARC DE FERRO

Sublim marca R. MARISTANY

Casa fundada el 1870

AL COMPTAT PLASSOS I LLOGUER

18. Plaça Catalunya. 18

Obsequi de la Societat

"Nestlé"

Contra remesa de 25 etiquetes de les que van envoltades en el pot de la Farina Lacteada Nestlé, es regalarà una preciosa nina i un bón numerat per al sorteig d'una nina de gran tamany. Aquest sorteig s'efectuarà entre cada cent participants.

Les etiquetes poden presentar-se a les oficines de la **SOCIETAT NESTLÉ**, Granvia Layetana, 41, Barcelona.

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

a 0'50 pessetes les deu primeres paraules i a 0'10 pe cada una d'excés

OFERTES DE TREBALL

MODISTA de blanc, es desitja. Carrer Mariné, 4, torre. Sant Cugat.

CAIXISTA remendista, especialitat en els anuncis, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CORREDOR per a informes comercials, que tingui coneixements de cúrial, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MAINADERA, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

DONA per fer reines, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CUINERA i cambrera, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MINYONA per tot, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAMBRERA pràctica, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MINYONA per a tot, es necessita. Escriure: LA PUBLICITAT, B. T.

ES desitja porteria per a matrimoni de mitja edat, amb filla de dinou anys, fa poc arribats d'Aragó, amb molt bons informes. Raó: Sant Jeroni, 34, tcer, sna.

FADRINES modistes, es necessiten. Claris, 38, pral. pta.

MINYONA per a tot es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

FARMACEUTIC pràctic substituïr absències limitades. Balcells, 34, Plaça Sureda, Perpinyà, France.

EN CARREGAT de botiga, molt pràctic, es necessita per a important confiteria. Escriure pretensions, edat i referències a LA PUBLICITAT, número 20.

AUXILIAR d'escriptori, lliure de quintes, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

APOTECARI amb títols, per a presentar farmàcia, que sigui serio, es necessita. Escriure a G. Bruch, 44, entresol, primera.

DESITGEM bona corredora, apta i amb clientela coneguda per a la venda, a la plaça, a comissió, de vins generosos, excelent vermut i xampany de marca. Inútil que us presenteu sense reunir aquestes condicions, donant fermes referències. Passeig de la Duana, número 17, principal, primer. Barcelona.

NOIES falten per treballar en fàbrica joguines. S. Eusebi, 30, S. G.

NOIES es necessiten per rentar i posar etiquetes a les ampolles. quètiques en l'ofici. Presenteu-se, amb referències, divendres, de vuit a nou, al carrer de Claris, 119, baixos.

APRENENT de dotze a catorze anys, fa falta per a treball fàcil. Canuda, 43, botiga.

APRENENT per a taller de pianos, guanyant de seguida, es necessita. Planeta, 41. Gràcia.

OPERARIA que sàpiga cosir bragueres i faixes, es necessita. Claris, 15, de sis a vuit de la nit.

APRENENTA pentinadora, es necessita. Seitge, 1714, 52, botiga. Poble Sec.

MINYONA jove, per servir matrimoni sense fills, es desitja. 40 pessetes. Diagonal, 459, primer.

MODISTA falta, bona fadrina. Diputació, 283, segon.

MINYONA per a tot es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAMBRERA d'uns 25 anys, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MINYONA per a tot es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MINYONA per a tot, d'uns 22 anys, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CUINERA, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAMBRERA pràctica, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

JOVE capacitat de negoci de novetats, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MESTRE cerraller tingui pràctica en fer pressupostos de les feines del ram, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

JOVE sabent francès, anglès i mecanografia es demana per ampliar un negoci de productes químics amb representacions estrangeres. La retribució serà proporcionada al treball. Escriure a LA PUBLICITAT, número 21.

APRENENTS avançats per a carrosseries, es necessiten. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CRIATS, de 35 a 45 anys, es necessiten. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

APRENENT de camiseria, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AJUDANT de corredor d'uns 16 anys, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

"OLIS Altimir". Necessitem corredor actiu que tingui a la plaça o afores bona clientela d'olis fins d'oliva. Inútil sense aquestes condicions i bones referències. Sou i comissió. Dirigiu-vos per escrit a Coll-Blanch, 20. Hospitalet del Llobregat. Garantida la reserva cas de no convenir.

COMPTABLE s'ofereix una hora diària i dissabtes tarda. Escriure LA PUBLICITAT, E. C. A.

CORREDOR merceria i novetats per a senyora, sou i comissió, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MOSSO que tingui d'ofici fuster, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MINYONA de 20 a 30 anys, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAMBRERA, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

RÉCADER de 14 a 16 anys, es necessita. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

DEMANDES DE TREBALL

REPRESENTANT amb garantia i referències immillorables, s'ofereix a casa seriosa. Escriure a LA PUBLICITAT, número 4.

AUXILIAR mecanògraf, de 20 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

COMPTABLE pràctic, de 25 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MINYONA de 19 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MAINADERA de 15 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

JOVE actiu, sabent francès, anglès, mecanografia, comptabilitat, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B.

MODISTA de 17 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

SENYORA de companyia, apta per planxar, cuinar i cusir, s'ofereix. Esc.: LA PUBLICITAT, B. T.

TAQUI-mecanògrafa i francès, de 21 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CUINERA de 30 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAMBRERA de 21 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

OPERARI pràctic en l'article de viatge i similars del ram de la pell, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AUXILIARS d'escriptori, de 23, 26 i 19 anys, s'ofereixen. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

PROFESSORA de lliçons de francès, de 21 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MINYONES de 23 i 33 anys, s'ofereixen. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

COMPTABLE i corresponsal, alemany, anglès i espanyol, de 33 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MOSSOS de magatzem, de càrrega i descàrrega, de drogues i colonials, s'ofereixen. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MERITORI de 16 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CUINERA interina, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, T. B.

AUXILIAR mecanògraf, de 19 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

APRENENT electricista avançat, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

SERRALLER i forjador, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AJUSTADORS i torners, s'ofereixen. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AJUDANT de xofer, de 18 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

PRACTIC en tota mena de maquinària, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

PEO de 17 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

PALETA decorador, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

TAPICER, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAMBRER, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AUXILIARS mecanògrafa i corresponsal francès i many, s'ofereixen. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

BOTIGUERA de 21 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAIXERA o botiguera, de 23 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

PRACTIC de laboratori o farmàcia, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

TENEDOR de llibres, de 32 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

MOSSOS de magatzem, de 16, 17, 19, 20, 30, 31, 35 i 46 anys, s'ofereixen. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CUINER, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

BUGADERA s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CUINERA de 34 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AJUDANT cerraller d'obres avançat, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

DEPENDENT de venda de comestibles, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AJUDANT pulidor de formes per a calçat, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

DEPENDENT del ram de llibreria a l'engrós, de 25 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

COTXER per al repartiment, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

DEPENDENTS venda comestibles i ultramarins, de 23 i 27 anys, s'ofereixen. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

AUXILIAR mecanògraf, de 38 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

VERNISSADOR, s'ofereix. Esc.: a LA PUBLICITAT, B. T.

APRENENT fuster, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

DEPENDENT de confeccions, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

APRENENT confiter forner, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

FOTOGRAF, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

CAMBRERA de 22 anys, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

APRENENT enquadernador, s'ofereix. Escriure a LA PUBLICITAT, B. T.

VENDES

PIANO creuat, venc barat. Enric Granados, 96, entresol.

CAIXA cabdals, tota d'acer, barata. Mallorca, 125, interior.

GRAN negoci! Pensió Atistes, es ven urgent. Rambla Santa Mònica, 11, principal, de tres a set.

DIVERSES

CASA REÑE

COPIES a màquina. Circulars. Traduccions del francès i anglès. Mont-ió, 18. Telèfon 4525 A.

BASCULES d'ocasió per a cavall, de 6, 8 i 10 tones. Pibernat. Parlament, número

DEPENDENTS que vulguin sense deixar la seva ocupació habitual que es fixin en l'anunci de dilluns vinent.

TAPISSOS pintats. La casa important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, vats, oleografies, etc. Fabricació de marcs i moltures.—No comprin sense visitar aquesta casa. F. Montraicon. Bot (final Portaferrissa).

DR. MASSOT, Bruch, 34. X coll, orelles, supuracions i sorderes cròniques. Consultes a preus mòdics. Telèf. 1778 S.

TRASPASSO magatzem amb drogueria, preparats animals. Tracte directe. Raó: Carrer la Universitat, 52, segon, segona.

SASTRES: El sistema de tall modern, pràctic i fàcil, es el sistema SOHRIBES. Carrer principal.

EN magatzem amb telèfon, prop plaça Catalunya admetria lliçons despatx senzill a comprador o representant d'immillorables referències. Escriu vos per escrit a V. Faura, carrer Bolcoim, 16, primer. S. O.

LLEIXIU "44", líquid. Qui l'usa, que és el millor de tots.

TEORIA de teixits. Dono lliçons particulars. Mètodes modernissims. Esc.: LA PUBLICITAT, B.

VIDRES per a rellotges, col·locats l'acte, a 0'75 i a 1 pesseta. Barbarà, 17, quiosc.

PART de tenda, amb porta esplendida al carrer de Claris, es desitja lloguer: 150 pessetes. Raó: R. Plana, Corts Catalanes, 520.

ALEMANY: traduccions a 5 pessetes línia ratlla i preus convencionals. Joan Valls, Sant Sebastià, tercer. Barcelona.

OFERIM aparador placa Catalana per a exposició i venda de joguines de bon gust. Dirigiu-vos Apartat 916.